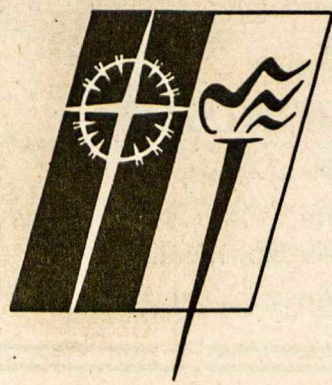

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 36 (2479) 1997 RUGSĖJIS-SEPTEMBER 2

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • NUMERIO KAINA — \$1

Ką bersim į veiklos dirvą?

“Ką pasėjai per rugsėjį”? – klausdavo vienas kitą mūsų senojo sodžiaus kaimynai, primindami paruošiamuosius darbus, atliekamus per žiemą.

O KĄ bersime į plačiuosius visuomeninio bei kultūrinio darbo laukus, nusitęsčius išėjimoje per dar gyvuojančius lietuvių telkinius? Ką bersime, kad tie žiemkenčiai išsilaikytų iki dienos, kai ramiai galėsime tarti: padarėmė, ką galėjome. Po atostogų šakotas žiemos veiklos sezonas sugrąžina visus į varomą lietuviško gyvenimo vagą. Tai ypač pastebima didesniuose lietuvių telkiniuose, kur dar veikia savosios šeštadieninės mokyklos, jaunimo ar kitos kokios organizacijos, parapijos, Bendruomenės apylinkės, jaunimo ansambliai, chorai, teatrai. Mažesniuose telkiniuose veiklos apimtis žymiai siauresnė. Bet ir juose, jei tik atsiranda judintojų, lietuviškas gyvenimas pajavirėja. Neseniai patyrusių iniciatorių dėka sauželės Vankuverio lietuvių įsteigė sporto klubą, išjudino tenyktį jaunimą, suartino išsisklaidžiusius. Taipgi vis smagu gauti pranešimus apie Kalgario, Otavos, St. Catharines ar Delhi-Tillsonburgo negausių lietuvių veiklą, jų išradingumą ir veiklos būdus, atitinkančius jų amžių ir skaičių. Žodžiu, kur netrūksta judintojų, ten lietuviškasis gyvenimas dar ryškus, patvirtinantis vieną reikšmingą nuostatą: lietuvis nenustoja ieškoti lietuvių, ir po daugelio išėjimo gyvenimo metų savasis ratelis dar yra brangus visų kartų tautiečiams.

PASTARUOJU metu pradėjo stipriai ryškėti išėjimoje užaugusių jaunųjų tėvų veikla stengiantis savo vaikus išlaikyti lietuviškame kelyje. Pastebimas nuosirdus noras savo augintiniams perduoti iš tėvų pasisavintą lietuvišką tradicijas, įvairiais įmanomais būdais diegti tautinį tapatumą. Sunkiau tik sekasi su to tapatumo pagrindine žyme – kalba. Ir kai ji praktiškai dingsta iš kasdienybės, atklaičiai ieškoma bet kokių kad ir išorinių žymių, nors šiek tiek atstojančių stambųjį praradimą. Tačiau nėra beviltiška nė su kalba. Štai ima rodytis įdomių pavyzdžių. Kai kurie jaunieji tėvai savo vaikus vasaros metu ilgesniam laikui išsiunčia į Lietuvą ir mainais pas save priima vaikus iš Lietuvos, norinčius pramokti anglų kalbos, susipažinti su Vakarų pasauliu. Tai abipusė nauda ir nebrangi praktika. Reikėtų plėsti šitokių vaikų mainų veiklą. Iš sėkmingų pamėginimų, sakykime, iš mažo grūdėlio gali sulapoti ir sužydėti didelis medis – labai reikalinga pagalba savos kalbos ir kultūros tęstinumui bet kuriam pasaulio kampelyje. Taigi – ką sėsimė? Šalia viso kito – gal jau ir tokius grūdėlius, kad atėjus vasarai jie pradėtų dygti ir augti. Apie tai vertėtų visiems rimtai pagalvoti. Gražius ir girtinus pavienį šeimų užmojus gal jau netrukus reikėtų paversti organizuotais uždaviniais. Pasikeitimas vaikais galėtų būti tolydžio ir į švietimo programas įtrauktas kaip vienas iš konkrečių ir įvertinamų dalykų lietuviškos išlaikymo stiprinti. Atsimintina, kad laiku ir geron dirvon mestas grūdėlis neša vaisių. Č.S.

KANADOS ĮVYKIAI

Prekybos sankcijos

Kanados užsienio reikalų ministras Lloyd Axworthy paskelbė prekybos sankcijas prieš Azijos pietryčių valstybę Birmą (Mianmarą). Tą patį jau yra paskelbusios JAV ir Europos sąjunga. Birmą valdančią karinę grupę bandoma sudrausti dėl žmogaus teisių pažeidimų. L. Axworthy pažymėjo, jog liepos pabaigoje įvykusiame susitikime su Birmos atstovais paaiškėjo jų valdžios nepalankumas bet kokiems Kanados siūlymams. Jų tarpe – paleisti politinius kalinius, atkurti demokratiką išrinktą vyriausybę, surašyti konstituciją, įsileisti humanitarinių organizacijų.

Kanados verslininkams dabar reikės specialių leidimų eksportuoti prekes į Birmą. Bus leidžiama parduoti tik humanitarinio pobūdžio prekes, pvz. pieno miltus kūdikiams. Tarifai Birmos prekėms yra pakelti kiek tik leidžia tarptautinės prekybos taisyklės. Birma pasižymi ne tik žmogaus teisių pažeidimu, bet ir didžiausiu nelegalių narkotikų eksportu. Praėjusiais metais Kanados-Birmos tarpusavio prekyba siekė \$16 mln. Stambiausia Kanados investicija tame krašte yra \$116 mln. vertės vario kasykla.

York Region 1800 mokytojų iš regiono dvidešimt dviejų gimnazijų pradėjo streiką rugpjūčio 18 d. York mokyklų taryba panaikino 190 mokytojų pozicijų, norėdama sutaupti \$9 mln.,

nes Ontario provincija šiai mokyklų tarybai sumažino paramą \$30 mln. per pastaruosius dvejus metus.

Mokytojų federacijos pirmininkas Lynn Johnston tvirtino, kad mokinių skaičius pakilo 10%, bet personalas sumažintas 10%. Jo teigimu yra nemažai klasių, kuriose mokosi daugiau kaip 40 mokinių; net nėra kur jų visų susodinti. Tai sudaro didelę įtampą mokytojams ir nėra pedagogiškai pateisinama. York mokytojai gauna aukščiausią atlyginimą Ontario provincijoje – nuo \$32,311 iki \$67,923.

Vykdamas NAFTA sutartį ir su ja susijusią aplinkosaugos sutartį, Kanados, JAV ir Meksikos finansuojamos komisijos tyrimai rodo, jog Ontario provincija yra trečioji iš didžiausių šiaurės Amerikos aplinkos teršėjų. Ją pralenkia tik JAV valstijos Texas ir Tennessee.

Kanada prisideda 15% prie šiaurės Amerikos vandens, oro ir žemės taršos, nors ji turi tik 11% viso žemyno gyventojų skaičiaus. Prie vandens taršos Kanada prisideda daugiau negu JAV. Komisijos pranešimas buvo pristatytas NAFTA atstovų susirinkime Meksikoje liepos 29 d.

Kanados finansų ministriui Paul Martin siūloma biudžetinį perteklių (surplus) skirti sveikatos priežiūrai, kurią jis smarkiai apribojęs pastaraisiais (Nukelta į 6 psl.)

Seinų bazilikoje vietinės jaunos lietuvaitės gražiai pagiedojo ir padeklamavo ten besilankantiems IX PLB seimo atstovams 1997 m. liepos 7 d.

Nuotr. R. S. Jonaitienės

Lietuvos kasdienybėje pabuvojus II

VYTAUTAS P. ZUBAS,
St. Catharines, Ont.

(Pradžia 35 nr.)

“Sūručio” sanatorijoje

Sekanti pažintis buvo su gydytoja. Kadangi neatsivežėm jokių duomenų iš savo gydytojo, pasiuntė čia pat pas būdinčią galeistą seserį kardiografiniams ir kitoms tyrimams. Nėrausi didesnių negalavimų, pradedu dviem rūšių vonias, masažą, inhaliaciją, pasiūlė kas rytą išgerti stiklinę šaltinio vandens ir paprašė ateiti už dvių dienų. Prasidėjo gydymosi procedūros, dažnai užsitiesiančios iki ankstyvos popietės.

“Sūručio” sanatorijoje telpa 260 poilsiautojų. Pusryčiams, pietums ir vakarienei visi renka si į didelę valgyklą po keturis prie stalo. Pasitarus su dieta nustatančia seserimi, galima pasirinkti reguliarią, vegetarinę ar specialią dietą. Valgių stalus atneša patarnautojos. Maistas įvairus ir patiekalai kaitaliojami.

Šalia valgyklos, su atskiru įėjimu iš koridoriaus, yra maža kavinukė “Nuotaka”. Čia galima nusipirkti nealkoholinių gėrimų, kavos, ledų ir užkandžių. “Jūs čia valgysit”, kavinę aprodžiui pranešė registratorė. Pagalvojom, kad gal visi svečiai iš

“LUX” čia valgo, bet greit pasibėjom, kad mes tik du nuolatiniai esam, nors yra penki to tipo kambariai. Jei taip būtų atsitikę sovietmečiu, būtume įtariję, jog pareigūnai nenori, kad su vietiniais susitiktume. Pagyvenę patikėjom, kad nori užsieniečiams ramybės užtikrinti, nes valgykla užėję įvairiomis kalbomis, kaip bičiū avilys. Maistą iš tos pačios virtuvės atnešdavo kavinę aptarnaujančios dvi jaunos džiukės, dirbančios po 14 valandų ir pasikeisdamos kas savaitę.

Gal tik 50% “Sūručio” svečių lietuvių, kita pusė – užsieniečiai iš Lenkijos, Gudijos ir Rusijos. Sanatorijoje “Lietuva” nuolat atostogauja vieno kelionių biuro organizuojamos suomių grupės. Prieš mums išvažiuojant “Sūručio” direktorius išvyko į St. Petersburgą (ne į Čikagą!) atostogininkų ieškoti.

Vadovybė ir personalas daro viską pacientams patenkinti. Visi kalba trim kalbomis, ir jokios trinties tarp tautybių nepastebėjau. Tas pats ir už gydyklos sienų. Dienos, kai lietuvių ir lenkų net šventovėse susipažindavo, jau praėjė. Kitoje gatvės pusėje prieš “Sūrutį”, stovinčioje šventovėje vakarinės Mišios (rytais pamaldų nebūna) ir gegužinės pamaldos vyko lietuvių kalba. Sekmadienį – dvejoms Mišios lie-

tuvių ir vienerios lenkų kalba. Teko abiejose būti ir apatinti tuos pačius žmones.

Kalbų maištyje pasitaiko ir keistybės. Sanatorijai atsakius priimti VISA ar kelionės čekius, teko ieškoti banko. Aiškus miesto plano neturint, gatvių kryžkelėje reikėjo pasiklausti į kurią pusę sukti. Dvi moterys, iš pažįtos vietinės, kalbasi gal lenkų, o gal rusų kalba, kurių nė vienos nemokau. Nenorėdamos kieno nors tautinių jausmų užgauti, atsiprašė angliškai paklausti, kur čia bankas “Hermitis”? “Sprechen Sie deutsch?” – viena atsiliepė klausimu. Gavusi teigiamą atsakymą, laužyta kalba nurodė kelią. Išsiskiriant žmona lietuviškai kažko mane paklausė. “Jie kalba lietuviškai” – nugirdau viena pasakė. Be reikalo nedrįsau lietuviškai kelio paklausti.

Druskininkai – nuostabus gamtos kampelis. 20,000 gyventojų miestas išsidėstęs pušyne. Daugelis gatvių skirtos tik pėsčiesiems. Visur labai švaru, daug gėlynų. Sako vienam gyventojui tenka 2.5 ha aplinkinių pušynų. Oras perpildytas deguonių ir naujai atvykęs gali pajusti svaigulį. Iš lenkų laikų tiek gydyklose, tiek mieste mažai kas belikę.

Nidoje

Prieš grįždamas į Vilnių, telefonu padariau rezervacijas kelionei autobusu į Nidą. Sėdynės numeruotos ir davė rezervacijos numerį bilietams atsiimti. Išvažiavę iš Kalifornijos atskrenda vyresnioji dukra ir keliausime trise. Ji jau ketvirtą kartą Lietuvoje, bet dar nėra buvusi pajūryje ir gimtojoje motinos Žemaitijoje. Nidoje aplankysim mirusio brolio sūnaus iš Kauno šeimą, kuri jau keletas metų vasarą laiko suvenyrų ir rankdarbių parduotuvę “Valsas”.

Punktualiai 8 v.r. išvažiuojant autobusas, pusvalandžiui stabtelėjęs pakelyje, 12.30 jau buvo prie kelto į Smiltynę. Truputį po antros valandos pasiekėm Nidą. Lygiai prieš 60 metų čia mokiausi sklandyti netoliese buvusioje Lietuvos Aero klubo sklandymo mokykloje ir laisvalaikio čia atleidavom. Atminties rūkuose prisiminiau mažą turistinį miestelį su garlaivių Klaipėda-Cranz (kitame marių gale) prieplauką. Nei krantinės, nei sklandymo mokyklos, nei garlaivių marios nebėra. Plakasi marios ir cementinė siena, supdamos prižiūrimą burlaivius ir jachtas. Nebėra nė vokiečių, (Nukelta į 2-ą psl.)

Savaitė Lietuvoje

Estijos prezidentas Lietuvoje

Estijos prezidentas Lenartas Meris rugpjūčio 20-22 d.d. lankėsi Lietuvoje. Šio pirmojo savo oficialaus vizito metu jis susitiko su Lietuvos prezidentu Algirdu Brazausku, su kuriuo buvo pasikeista aukštais valstybiniais apdovanojimais. Kaip rašo ELTA, L. Meris tvirtino, jog “jo valstybė remia pasiūlymą sudaryti vienodas galimybes visoms kandidatėms į Europos sąjungą pradėti derybas dėl stojimo vienu metu, nepaisant to, kad Europos komisija siūlė derybas pradėti tik su keliomis valstybėmis, tarp jų – su Estija”.

Estijos prezidentas dalyvaus Vilniuje statomos Estijos ambasados pastato kertinio akmenio įmūrijimo iškilmėse. Jis taip pat susitiko su seimo pirmininku Vytautu Landsbergiu, užsienio reikalų ministru Algirdu Saudargu, aplankė Kauną, Klaipėdą ir Nidą. L. Merio nuomone, reikia kuo skubiau panaikinti likusius apribojimus Baltijos valstybių laisvos prekybos sutartyje. Jis tikisi, kad bus paspartintas “Via Baltica” kelio tiesimas. Svečias taip pat ragino Lietuvą plėtoti turizmo infrastruktūrą, pabrėždamas, jog tam yra visos palankios sąlygos, ypač Neringoje.

Juodojo kaspino diena

Vilniuje rugpjūčio 23 d. įvyko Juodojo kaspino dienos minėjimas prie Adomo Mickėvičiaus paminklo. Lietuvos laisvės lygos vadovas Antanas Terleckas prisiminė prieš dešimt metų įvykusią pirmąją demonstraciją toje vietoje, kalbėjo apie dabartinę Lietuvos padėtį apgailėtaudamas, kad “neišsipildė daugelio to mitingo dalyvių svajonės matyti tikrai demokratišką ir klestinčią Lietuvą”. ELTA praneša, kad dalyvavo seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis, susirinko apie 2,000 žmonių, bet dauguma išsiskirstė “po pirmųjų kalbų, kuriose daugiausia ir itin aštriai kritikuota Seimo dauguma bei Vyriausybė”.

Prancūzija remia Lietuvos narys

ELTA praneša, kad Prancūzijos premjeras Lionel Jospin parašė laišką Lietuvos ministeriui pirmininkui Gediminui Vagnoriui, užtikrinamas, jog Prancūzija remia Lietuvos siekį įstoti į Europos sąjungą (ES) ir stengsis, kad Lietuva užimtų “deramą vietą” ES plėtimosi procese. Buvo pabrėžta, kad liepos 16 d. pareikštos Europos komisijos nuomonės yra “tik rekomendacinio pobūdžio ir valstybių ES narių neįpareigoja”.

Gražinti nelegalūs imigrantai

BNS žiniomis, rugpjūčio 14 d. Lenkijos pasienio policija į Lietuvą grąžino daugiau kaip 20 nelegalių imigrantų iš Vietnamo, Kinijos ir Afganistano. Ke-

leta dienų prieš tai daugiau kaip 60 Bangladešo ir Sri Lankos piliečių, mėginusių kirsti Lietuvos-Lenkijos sieną, buvo sugrąžinti. Jie bus laikomi Pabradės pabėgėlių centre, kur gali tilpti daugiausia 600 žmonių, o dabar jau ten apgyvendinti daugiau kaip 800 svertimtaučių. Centro direktoriaus pavaduotojo žiniomis, tikimasi, kad dar rugpjūčio mėnesį reikės priglauti daugiau kaip 100 imigrantų.

Vyriausybė atmetė kaltinimus

BNS skelbia, kad Lietuvos vyriausybė atmetė Efraimo Zuroffo, Simono Wiesenthalio centro Jeruzalėje direktoriaus kaltinimus, jog Lietuvoje vilkinama žydų genocidu kaltinamo Aleksandro Lileikio byla ir dangstomi karo nusikaltėliai. Pasak kanclerio Kęstučio Čilinsko pareiškimo, Generalinė prokuratūra atlikusi visus įstatymų ir tarptautinės teisės leidžiamus baudžiamosios persekiojimo veiksmus, sudarančius prielaidas užbaigti tyrimą ir atiduoti kaltinamąjį teismui. Taip pat buvo atmeti kaltinimai, kad žydų išminčiaus Gaono Elijahu 200-ųjų mirties metinių paminėjimo rūpinamasi norint kompensuoti neveiklumą A. Lileikio byloje.

Vyriausybė taipgi stebėjosi E. Zuroffo užsiuolymais (“Lietuvos rytu”) prieš seimo narį Emanuelį Zingerį, vedusį lietuvių. Wiesenthalio centro vadovas išplatino pareiškimą, raginantį žydus boikotuoti Vilniuje rugsėjo 9 d. rengiamą Gaono minėjimą, aiškinosi apie tai pasikalbėjime su “Lietuvos rytu”. E. Zingerio teigimu, “E. Zuroffas atstovauja uždaro viduramžiško geto mentalitetui, neturinčiam jokių istorinių perspektyvų”.

JAV savanoriai Lietuvoje

Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas rugpjūčio 13 d. susitiko su JAV Taikos korpuso savanorių grupe, kuri prisiekė Lietuvos mokslų akademijoje rugpjūčio 20 d., rašo ELTA. Prezidentas jiems priminė, jog Taikos korpuso pagalba yra svarbi ir reikalinga Lietuvai, ypač mažesniuose miesteliuose anglų kalbos dėstymu ir patariamuoju vaidmeniu įvairiose įmonėse ir organizacijose.

Misija Briuselyje

BNS pranešimu, Lietuvos vyriausybė nutarė nuo rugpjūčio 1 d. Briuselyje įsteigti Lietuvos misiją prie ŠAS (NATO), kuri keis dabar Lietuvos ambasadoje veikiančią įstaigą ryšiams su ŠAS. Šiai įstaigai vadovauja Eivydąs Bajarūnas, su juo dirba du diplomatai ir du kariniai atstovai. Lietuvos užsienio reikalų ministerio Algirdo Saudargo nuomone, misijos atskyrimas nuo ambasados yra būtinas, nes “labai skiriasi šių atstovybių veiklos pobūdis”. (Nukelta į 6 psl.)

Šiame numeryje

Ką bersim į veiklos dirvą?

Gražius šeimų užmojus reikėtų paversti organizuotom užduotim

Lietuvos kasdienybėje pabuvojus I

Druskininkuose visur labai švaru, daug gėlynų

Kol nepasikeis galvosena, nepasikeis Lietuva

Vieni diskutuoja, kiti streikuoja, treči “ubagų” žygį rengia

Šimtmečiai dabarties akimis

Garsioji Griškabūdžio parapija paminėjo dvi sukaikis

Mergaitės dienos mokykloje

O tie pjovėjų giedojimai tokie gražūs, ilgesingi

“Mylėk kaip save”

Knyga apie Lietuvos kalinius ir jų sielų kampelius

“Rosanos kapas” – itališka humoreska

Keblus žmonos prašymas palaidoti ją miestelio kapinėse

Punksko ūkininkų pastatytas paminklas, primenantis Lietuvos nepriklausomybės atstatymą 1990 metų kovo 11 dieną Ntr. R. S. Jonaitienės

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672. FAX 905 275-6755.

Canada Post Registration nr. 509 Sales Product Agreement nr. 1001760
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai".
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, R. Sakalaitė-Jonaitienė,
Č. Senkevičius, G. Gaizutienė. Metinė prenumerata – \$40, pusmetinė – \$20,
rėmėjo – \$50, garbės – \$60. Oro paštu į užjūrius – \$115. Amerikoje – JAV dol.
Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalui kreiptis į "TŽ" administraciją.
Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį
redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendra-
darbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550)
is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in
December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.,
2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672.
U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Membership fee: regular
\$40.00, supporter \$50.00, honorary \$60.00 per year. PERIODICALS
Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to:
"Tėviškės žiburiai", P.O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA
POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario
L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

Antkapiniai paminklai partizanams

Jie kovojo dėl Lietuvos laisvės ir sovietmečiu buvo labiausiai
niekinami žmonės. Dabar atėjo laikas jiems pagerbti

1997 m. liepos 27 d. Kazlų
Rūdos naujosieji kapinės LTKTS
Kazlų Rūdos skyriaus iniciatyva
buvo po Mišių pašventinti ir at-
dengti antkapiniai paminklai
partizanams. Dalyvavo vietos po-
litiniai kaliniai, tremtiniai, šauliai,
žuvusiųjų giminės. Karinio dalio-
nio dislokuoto Kazlų Rūdos miš-
kuose, kariai kovinių ginklų salve-
mis pagerbė partizanų atminimą.

Paminklai buvo pastatyti vie-
toje laikinų medinių kryžių, skirtų
čia perlaidotiems 1991 ir 1993 m.
vietos partizanams. Paminklų sta-
tybą finansavo rajono savivaldy-
bė, statė meistras, buvęs partizan-
as, šaulys Jurgis Nevulis, projek-
tus parengė ir statyti padėjo A.
Lelėšius.

1991 m. buvo perlaidoti pa-
laikai (atrasti miške netoli Kazlų
Rūdos poliklinikos) partizanų:
"Tauro" apygardos "Žalgirio"
rinktinės "Sakalų" būrio (veiku-
sios Bagotosios apylinkėse) vado,
buvusio pasienio policininko Jono
Staniulio-Šarūno, gim. 1916 m.
Juodbariškos kaime; Mykolo
Adomavičiaus-Plieno, "Žalgirio"
rinktinės štabo viršininko, prieš-
kario Lietuvos saugumo darbuo-
tojo, gimusio 1898 m., Rumšiškio
kaime; ciliinio Jono Vosyliaus-
Strazzo, gimusio 1923 m. Nede-
beržio kaime (1944 m. buvo prie-
varta paimtas į sovietų armiją, pa-
bėgo į tėviškę pas partizanus iš
Šiaulių karo ligoninės); Bajoro
(žinomas tik slapvardis, buvo iš-
vežtųjų ir kalinių globos komiteto
įgaliotinis); vokiečių Hanso, Pau-
liaus ir Karolio.

Visi jie žuvo mūšyje 1946 m.
prie Rudupio kaimo (tarp Kazlų
Rūdos ir Bagotosios). Jų kūnai
buvo paguldyti Kazlų Rūdos tur-
gavietėje (dabar vidurinės mo-
kyklos stadionas). 1993 m. buvo
perlaidoti partizanų brolių Juozo,
gim. 1916 m. Skučiskės km. ir Jo-
no, gimusio 1919 m. ten pat, Kra-
pavičių palaikai. Krapavičių šei-
moje buvo 19 vaikų. Juozas ir Jo-
nas pradėjo partizanauti nuo
1944 m., vengdami tarnybos so-
vietų armijoje. Kartą per susišau-
dymą su sribais prie Bagotosios
Juozas buvo sužeistas į koją. Jis
su broliu gyveno slėptuvėje, kur
gydėsi, miške prie Eglupio kaimo
(netoli savo tėviškės). Juozo žmo-
na lenkė Zosė (buvo siuvėja, gy-
veno Bagotoje) susidraugavo su
sribais ir išdavė brolių buvimą
vieta. Gaudynėse su šunimis daly-
vavo šimtai okupantų kareivių iš
Vilkaviškio, Pilviškių, Kazlų Rū-
dos. Šunys aptiko slėptuvę. Juo-
zas nusišovė slėptuvėje, o Jonas ir
partizanas Baltromonaitis žuvo
prie slėptuvės (Baltromonaitį lei-
do nėščiai žmonai palaidoti Grie-
šių kapinėse), o brolių palaikus
buvo liepta užkast toje pat slėptu-
vėje (tai įvyko 1945 m., birželio
pradžioje). Partizanui Tapučiui
tuomet pavyko išsigelbėti (jis žu-
vo po metų).

Partizanai Zosėi už bausmę
nukirpo plaukus, bet kadangi ji,
nepaisant išėjimų, nenutraukė
ryšių su sribais, jai buvo įvykdy-
tas mirties nuosprendis.

Algimantas Lelėšius

Lietuvos kasdienybėje...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

vietinių ar turistų, kurių mokyk-
los vadovybė perspėdavo nelies-
ti. 1937-šiais antvokiški senti-
mentai jau aiškiai reiškėsi. Da-
bar Nidą radau lietuvišką, kaip
ir Druskininkus ar Vilnių. Per
dvi paras tik gintaro muziejų
mačiau keletą vyresnio amžiaus
vokiečių, o vienas suvenyrų pa-
davęs mane vokiškai užkal-
bino...

Be istorinių ar architektūri-
nių paminklų, nedaug kas yra li-
kė ir iš senojo miestelio. Pama-
riu driekiasi nauji pastatai, skir-
ti turizmui. Pietiniame gale su-
sispietę 2-3 aukštų daugiabu-
čiai, iš kurių viename ir mes gy-
venam. Aiškiai matyti tvirta
miesto planuotojų ranka, atsi-
žvelgianti į gamtines sąlygas ir
norą išlaikyti pamario pasta-
tams būdingus elementus. Au-
tomobilių judėjimas pamario
rajone suvaržytas.

Kaip tik tą savaitgalį čia vy-
ko festivalis "Nida '97". Mūsų
globėjai Vilniuje sielojosi, kad
neturėsime ramybės, nes suva-
žiuoja tūkstančiai jaunimo. Iš
tikrųjų, muzika ir dainos baig-
davosi tik po vidurnakčio, bet
turėjom retą progą stebėti atei-
nančią Lietuvos kartą. Tiesa,
muzika šįjį laikų, triukšminga,
bet klausytojai laikėsi ramiai ir
kultūringai. Mergaitės, pasista-
čiusios staliukus, pardavinėja
"mėsainius" (hamburgers) ir
"dešrainius" (hotdogs) po 4 li-
tus. (Ragavau, skanūs). Gal
šiauriečio būdas linkęs į santū-
rumą, bet gal ir ne. Atsiminiau
mūsų studentų suvažiavimus Š.
Amerikoje, kai net policijos prie-
reikdavo. Nidos pamaryje ne-
mačiau nė vieno policininko,
nors jų būstinė čia pat skersinė-
je gatvėje.

Pamačius jaunimą Nidos
festivalyje, išėjimoje girdimos

kalbos apie reformuotinas mo-
kyklas ar "sovietinius mokyto-
jus" atrodo abejotinos. Turėjau
giminėje 6 mokytojas. Trys, jau
mirusios, iš nepriklausomybės
laikų bent po 20 metų atidavė
sovietinei mokyklai. Dvi, naujos
pensininkės – grynai sovietinių
mokyklų produktas. Jauniausio-
ji prieš dvejus metus baigusi in-
stitutą Šiauliuose. Gerai žinau jų
visų nuoširdumą lietuviškiems
reikalams.

Palangoje ir Sedoje

Sekmadienį, grįždamas iš
Nidos į Kauną, brolio sūnus pa-
sivėžino mus į Palangą. Birutės
alėjoje, netoli Basanavičiaus
gatvės, kurioje sutelkti barai,
kavinės ir restoranai, patraukė
akį mažas viešbutis "Rima",
mūsų antrosios dukters vardas.
Ten ir apsisistojom. Radom ir ke-
lionių biurą "Rima Reisen
GmbH". Mačiau iškabą "Vo-
kiečių vaistinė". Nesiteiravau, ar
tai vokiečių, ar lietuvių firmos.

Piestiesiems skirta Basana-
vičiaus gatvė veda tiesiai prie
jūros tilto. Naujasis gelžbetonio
rėmų, mediniu grindiniu tiltas
stovi šalia senojo, kurio poliai
dabar šalinami. Atrodė, kad
naujasis tiltas yra platesnis ir
užskimas į šiaurę jūroje ilges-
nis. Nors jau birželio antroji pu-
sė, bet vanduo dar šaltas ir va-
sarotojų nedaug. Automobilių
judėjimas ir Palangoje suvaržy-
tas. Jūra, paplūdimiai, daug ža-
lumos ir šviri aplinka suteikia
raminančiai. "Aš čia galėčiau
gyventi!", pareiškė dukra. Prita-
rėm ir mudu su mama.

Iš Palangos mus pasiėmė iš
Sedos atvažiuojęs jaunesnysis
žmonos brolis. Jis ten gimęs ir
augęs, atlikęs trejų metų karinę
priveolę sovietų laivyno prie
Juodosios jūros, grįžęs įsidarbi-
no kolūkyje. Žmona – mokyto-

Protesto akcijos "KGB archyvai į švarias rankas" užbaigimas. Eisena iš Vilniaus arkikatedros į buvusius KGB rūmus 1997.VI.7

Stebėtojo pastabos iš Vilniaus

Kol nepasikeis galvosena, nepasikeis Lietuva

J. P. KEDYS

"Lietuvos aidas" paskyrė vi-
są puslapį pašnekesiui su Lietu-
voje mažai ar visai nežinoma
kunigij pareigybe – policijos ka-
pelionu kun. Vyta Memėnu iš
JAV. Po 53 metų jis pirmą kar-
tą atvyko į Lietuvą ir štai ką pa-
pasakojo "LA" korespondentui
J. Baltakiui.

Per dvi savaites V. Memė-
nas išvažinėjęs Lietuvą skersai
ir išilgai. Stengsis kuo daugiau
pamatyti, išgirsti. Sustodavęs prie
besiburiančių žmonių, klausda-
ves, kaip gyvena po pusę am-
žiaus trukusio sovietinio jungo.
Buvęs labai nustebintas, kai vos
ne visi Molėtųse, Vilniuje,
Anykščiuose, Nidoje ir kitur sa-
kė: sovietmečiu buvę geriau gy-
venti. Jis visai apstulbęs, kai tą
patį pakartojo jo surastos pus-
seserės.

Kunigas negalėjęs suprasti
ir to, kad buvę komunistai ir
šiandien užima aukštas pareiga-
vietes, veržiasi į ministerius
(šiuo metu yra 4 buvę kompar-
tijos nariai ministriai), prezi-
dentus, o žmonės vėl ir vėl juos
išrenka.

Ilgai svarstęs pagaliau sakė
supratęs vieną tiesą: komuniz-
mas nemirė – jis tik pasislėpė
žmonių sąmonėje. Kol masty-
mas nepakis, nepasikeis ir Lie-

tuva, neatgims nei jos dvasia,
nei šalies ūkis.

Nepaisant visų negandų,
kun. V. Memėnas tikis Lietuvos
ateitimi.

(Dabartiniame seime yra
per 40 buvusių aukštųjų kompar-
tijos pareigūnų. Į tą skaičių ne-
eina buvę KGB nariai, kurie
dažnai nėra buvę partijos na-
riais).

Lietuvos valdžios rengiamas
minėjimas Vilniaus žydų išmin-
čiaus Elijah ben Solomon Zal-
mano 200 metų mirties sukak-
ties buvo žinomas tik valdžios
žmonėms. Žmonės apie tai su-
žinojo tik iš "TŽ" 1997.VII.29
straipsnio. Vėliau "LA" paskel-
bė BNS agentūros pranešimą su
savo ir kultūros ministerio S.
Šaltenio paaiškinimais. Esą toji
sukaktis minima tarptautiniu
mastu. Į jos minėjimą kviečiami
pasaulio žydų atstovai. Wies-
enthalio centro atstovo siūlymas
boikotuoti tą iškilmę esąs nepri-
imtinas.

Neseniai prezidentas A.
Brazauskas apsiėmė rengti tarp-
tauting 10 prezidentų konferen-
ciją Vilniuje. Ministrė Laima
Andrikenė paskelbė rengianti
konferenciją tema "Lietuva į
Europos sąjungą". Ji numato,
kad į šią konferenciją rugsėjo
gale suvažiuos Europos valsty-
bių parlamentariai – apie 200
dalyvių. Vadinas, Lietuvos val-
džia rengia tris tarptautines
konferencijas vieno mėnesio
laikotarpyje. Tai pareikalaus di-
delių išlaidų.

Kai valdžios įstaigos užim-
tos konferencijų rengimu, prie
seimo rūmų susirinko iš Pane-
vėžio apie 50 darbininkų iš
"Auridos" bendrovės ir paskel-
bė bado streiką. Esą šį bend-
rovė iššvaistė apie 50 milijonų
litų ir yra skolinga darbinin-
kams apie 8 mil. litų.

Jau šioje skiltyje buvo mi-
nėta, kad seimo narys E. Zin-
geris pasiūlė panaikinti 1941 m.
Lietuvos sukilimo minėjimą. Be
to, jis reikalauja teisti A. Lileikį
kaip karo nusikaltėlį. Ryšium su
tais reikalavimais tarp jaunes-
niosios kartos vyrų atsirado net
keturi smulkios pobūdžio lei-
diniai: "Nacijos balsas", "Darbi-
ninkų valstiečių frontas", "Atei-
tis" ir "Naujas kelias". Min. pir-
mininkas G. Vagnorius įsakė
prokuratūrai šiuos leidinius iš-
tirti ir jų leidėjus patraukti teis-
minės atsakomybės. "Nacijos
balso" vadovas M. Murza spau-
dai pareiškė, kad tai esąs anti-
demokratiškas pareiškimas ir
jeigu jis pradės jį vykdyti, jo
organizacija eis į pogrindį.

Paskutiniai valdžios prane-
šimai sako, kad sekančioje sei-

mo sesijoje vyriausybė pasiūlys
baudžiamąjį kodeksą pakeiti-
mą, pagal kurį bus galima ap-
kaltinti žmogų ir nesantį teisme.
Dabar gydytojų komisija prista-
tė nutarimą, kad A. Lileikis dėl
ligos negali teisme dalyvauti.

* * *

Priimtas naujas įstatymas
dėl nuosavybės teisių atstatymo
užsienio lietuviams. Šis įstaty-
mas liečia nekilnojamojį turtą:
žemę, miškus, vandenį, tikinės-
komercinės paskirties pastatus,
gyvenamuosius namus bei jų
priklausinius. Jie grąžinami sa-
vininkams Lietuvos respublikos
piliečiams nepriklausomai nuo
to, ar jie gyvena, ar negyvena
Lietuvoje. Pagal ankstesnį įsta-
tymą, norintieji tą turtą atgauti,
privalejo gyventi Lietuvoje. Da-
bar norintieji turtą atgauti turi
pateikti prašymus valstybės įga-
liotai institucijai iki 1997. XII.31.

* * *

Š. m. rugpjūčio 12 d. "Drau-
gystės" viešbutyje, Vilniuje, bu-
vo sulaukytas seimo, Centro
frakcijos, narys A. Butkevičius.
Generalinė prokuratūra prane-
šė: jis sulaukytas dėl priėmimo
150 000 JAV dolerių kyšio už pa-
žadą tarpininkauti prokuratū-
roje ir kitose teisėsaugos įstai-
gose, kad būtų nutraukta bau-
džiamoji byla iškelta š. m. liepos
8 d. dėl mazuto pirkimo sandėrio,
sudaryto tarp AB "Lietuvos
energija", UAB "Dega" ir JAV
naftos bendrovės "Mobil Sales
and Supply Corporation" bei
firmos "Crown Trade". Prane-
šimą pasirašė gen. prokuroras
Kazys Pėdnyčia ir generalinis
saugumo direktorius Jurgis Jur-
gelis. A. Butkevičius buvo sulai-
kytas pinigų priėmimo vietoje ir
po pasikalbėjimo buvo paleis-
tas. Apie įvykį tuojau buvo pa-
informuotas prezidentas A.
Brazauskas ir min. pirm. G.
Vagnorius. A. Butkevičius po
apklausimo buvo paleistas, nes
jam, kaip seimo nariui, suimti
reikia seimo sutikimo. Prokuro-
ras pareiškė, kad kreipsis į sei-
mą. Pastarojo sutikimas gautas.

* * *

Pragyvenimo kaina pasaulio
miestuose yra gana skirtinga už-
sieniečiams. Vilnius yra vienas
iš pigių pasaulio miestų – 103
vietoje ir prilygsta JAV Klivan-
dai. Niujorkas yra brangiausias
miestas, po jo eina Frankfurtas,
Ryga ir kt.

* * *

Lietuvos laisvės s-gos vado-
vas V. Šutkauskas, jaunesnės
kartos politinis veikėjas, ryšium
su Lietuvos žmonių skurdinimu
rugsėjo 7 d. rengia žygį iš Kau-
no pėsčiomis į Vilnių prie sei-
mo rūmų. Tai būsiąs "ubagų"
žygis.

MIELAI GIMINAITAI

a. a. PAULEI SIČIŪNIENEI mirus,

reiškiame nuoširdžią užuojautą vyrui JUOZUI,
sūnams – VIRGILIJUI ir EUGENIJUI su šeimomis
bei kitiems giminėms, kartu liūdėdami –

Danutė Tunkūnienė,
Jurgis Juodikis

Ata BRONIUI ŽUTAUTUI

mirus,

jo žmonai STASEI, dukrai, sūnui bei visiems
artimiesiems reiškiame nuoširdžią užuojautą –

Jonas ir Irena Mickevičiai

MIRTIES PRANEŠIMAS

Ata PETRAS OZALAS,

gyvenęs Tillsonburge, Ont. ir Markdale,
Ont., mirė 1997 m. liepos 5 d. Durham,
Ont., sulaukęs 97 metų amžiaus. Gimęs
Klovainiuose, Lietuvoje 1901 m. vasario 2
d. Buvęs vedęs Mariją Kondrotaitę, miru-
sį 1977 m. Liko trys dukros: Diane Arm-
strong su vyru Clarke (Markdale, Ont.),
Aldona Caldwell su vyru Don (Wolfville,
Nova Scotia) ir Paula McGuire su vyru
John (Toronto, Ont.) bei du vaikaičiai Al-
dona ir Richard Armstrong.

Velionis buvo pašarvotas Ostranders laidotuvių namuose, Tillson-
burge, Ont. Palaidotas to miesto kapinėse. Gedulines Mišias atnašavo
kun. L. Kemėšis Šv. Kazimiero šventovėje, Delhi, Ont. Karsto nešėjai
buvo Al Tamašauskas, Fred Kupitis, Richard Armstrong, Clarke Arm-
strong, Tony Alelinas ir Aldona Armstrong.
Šeima dėkoja visiems už dalyvavimą laidotuvių apeigose.

PADĖKA

Ata JUSTAS KRIAUCIŪNAS

iškeliavo amžinybėn 1997 m. gegužės 10 d. Palaidotas
gegužės 14 d. Šv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje, Ont.

Nuoširdi padėka Hamiltono Aušros Vartų parapijos
klebonui kun. J. Liaubai, OFM, už Mišias ir maldas laidotu-
vių koplyčioje ir palydėjimą į amžino poilsio vietą.

Ačiū p. Paulioniui už giesmes šventovėje. Dėkojame
Juozui Krištolaičiui už atsisveikinimą koplyčioje. Nuoširdi
padėka mūsų mielo Justo karsto nešėjams: Juozui Rickui,
Gediminui Skaisčiui, Motiejui Jonikui, Leonui Klevui, Bro-
niui Steponavičiui, Juozui Asmenavičiui.

Ačiū visiems, dalyvavusiems koplyčioje, šventovėje
ir palydėjusiems velionį į kapines, Pranui Sakalui už tartą
žodį kapinėse. Dėkojame visiems, pareiškusiems mums už-
uojautą žodžiu, raštu ir spaudoje, už gražias gėles, užprašy-
tas Mišias ir aukas savo pasirinktomis organizacijoms velio-
nies prisiminimui: Kanados lietuvių fondui, "Vaiko tėviškės
namams", "Pagalbai Lietuvos vaikams", Tėvynės sąjungai.

Ačiū Aldonai Erštikaitienei ir Dolei Skaistienei už
skanias pyragus ir p.p. Mačiams už puikiai paruoštus pietus.
Dėkojam Juozui ir Zosėi Rickams už įvairią pagalbą šią su-
nkią valandą. Dar kartą dėkojame Jums visiems, bet kuo pris-
idėjusiems, ir už parodytą mums nuoširdumą šiuo liūdėsio
laikotarpiu –

žmona Laima, dukros – Rūta ir Karolina, žentai Rimvydas ir
Jonas, dukraitė Elysa, uošvė Sofija Rakšienė ir
brolis Bronius Kriaučiūnas su šeima Kaune

Ata JUOZAS MARKEVIČIUS

mirė 1997 m. liepos 14 d.
Santa Monica, CA.

A. a. Juozas Markevičius
gimė 1921 m. kovo 7 d. Šakių
apskirtyje, Kidulio valsčiuje,
Sutkių kaime. Tėvai, Jonas ir
Agota Markevičiai, pardavė
ūkį į iškirtę Slavikų parapijoje, Žiūrių kaime – gražiausiame
Suvalkijos Zanavykų kampelyje ant Šešupės kranto.

Juozas mokėsi Žemės ūkio mokykloje, priklausė Jaunųjų ūki-
ninkų rateliui ir išsiskyrė dideliu susidomėjimu augmenija: prie
sodybos užvedė pavyzdinį sodą, augino ypatingų rūšių daržoves ir
vaisius. Su draugais jis mėgdavo dainuoti, grojo smuiku su kaimo
kapela dažnos sūeigos. Juozas Markevičius dirbo apylinkės pie-
no centro vedėju, o rusams okupavus Lietuvą 1940 metais, buvo
įtrauktas į tremimo sąrašą, nes priklausė Lietuvos šaulių sąjungai.
1943 m. liepos 15 d. po ilgo slapstymosi Juozas buvo suimtas ir iš-
vežtas į Vokietiją. Už aktyvų priklausymą antinacinei rezistencijos
organizacijai jis buvo nubaustas 18-kai mėnesių lagerio.

Pasibaigus Antrajam pasauliniam karui, Juozas pateko į rusų
okupuotą rytų Vokietiją, o po 6 mėnesių skėmingai pabėgo į vaka-
rinę jos dalį. Suradęs seserį Anelę, kuri buvo vokiečių paimta pri-
verstiniams darbam, apsigyveno Hanau pabėgėlių stovykloje.

1947 m. Juozas su antru transportu išvyko į Kanadą ir netru-
kus pradėjo išsikviesti visą savo šeimą, karo audrų taip pat nu-
blokštą į Vokietiją. Kanadoje Juozas dirbo įvairius geležinkelio
darbus. 1955 m. Juozas Markevičius, pagal politinio kalinio statu-
są, gavo JAV vizą ir persikėlė į Ameriką. Gyvendamas Čikagoje,
Juozas dirbo "Zenith" televizorių fabrike. Paskutinius 25 metus jis
praleido Santa Monica, CA.

Juozas Markevičius labai džiaugėsi Lietuvos nepriklausomy-
bės atstatymu, tačiau dėl silpnos sveikatos nebegalėjo apsilankyti
savo gimtinėje. Juozas visada domėjosi, rūpinosi įvairiais klau-
simais, liečiančiais Lietuvos nepriklausomybės išlaikymą ir stipri-
nimą, skaitė lietuvišką spaudą. Tiek nukentėjęs nuo įkalinimų, jis
niekuomet neieškojo užtarimų, nemėgo girtis ar skųstis patirtais
politinio kalinio vargais.

Kaip ir daugelis jo likimo draugų, a.a. Juozas iškeliauja iš
šio žemiško pasaulio, savo kančiomis, darbais ir pavyzdiniu gyve-
nimu užstarnavęs mūsų pagarbą ir Amžiną Ramybę.

A. a. Juozo liūdi:

sesuo Birutė Markevičiūtė-Tumosa,
broliai Viktoras Marks, Albinas Markevičius,
jų šeimos, giminės Amerikoje ir Lietuvoje

Šimtmečiai dabarties akimis

Griškabūdžio apylinkė, davusi Lietuvai 83 kunigus, 93 kultūrininkus, 3 generolus, 2 vyskopus.

Šimtmetinės sukaktys paminėtos didelėmis iškilmėmis

J. MARCINKEVICIENĖ-ŠTRIMAITIENĖ, Šakiai

Liepos 27-ąją nuo senų senovės Griškabūdžio parapijoje (Šakių rajonas) – garsieji šv. Onos atlidai. O šiemet jie ypatingi dar ir tuo, kad buvo minimos dvi iškilmingos sukaktys: miestelio 300 metų ir Kristaus atsimainymo šventovės 200 metų.

Tad nenuostabu, kad tą dieną iš visų pusių takais ir keliais pėsti ir važiuoti jau iš pačio ryto skubėjo ne tik čia gyvenantys žmonės, bet ir iš čia kilę, jau neturintys čia tėviškių, artimųjų, bet nepamiršę praeities, kurioje gimė, augo, brandino savo sąjones.

Jie negali negrįžti, nes čia paliktos ir močiutės imtos pėdos, artimųjų kapai, kentėta kartu su tėviške, siaubiamą svetimų atėjūnų, skandinama melioracijos, kolektyvizacijos (kolchozų) vilnyje, kad neliko gimtųjų ežių, upelių, net žydičias obelis buldozeriai vertė į griovius.

Dar niekada Griškabūdis nematė tiek svečių, iškilmingumo, jaunatviško klegesio, santūraus susimastymo, įkūnyto iš anksto numatytoose renginiuose, kurie tęsėsi nuo ryto iki sutemos.

Choralinės muzikos pusvalandis palyginti ankstokai suvaldė žmones į šventovę, kur gražiai giedoją Griškabūdžio parapijos choras, šventas Mišias aukoją jaunas šios parapijos klebonas kun. Sigitas Matusevičius. Per savo 5-rių metų klebonavimo laikotarpį šis kunigas entuziastas padarė tikrai daug: suremontuota švętinė gražuolė aštuoniakampė šventovė, su tvarkytas šventorius, atnaujintas jame esančios koplytėlės, meniška nauja kapinių tvora, statoma nauja klebonija, atjaunėjusi senoji varpinė...

O kaip gražiai renginyje buvo sutikti patys garbingiausieji iškilmų svečiai! Prie įvažiavimo į Griškabūdį su karietomis pasitiki Panevėžio vyskupo Juozo Preiško, ir Vilkaviškio vyskupo Juozo Žemaičio išvyko kun. S.

Matusevičius, rajono meras Vidas Cikana, Griškabūdžio seniūnijos seniūnas Saulius Naukavičius.

Juk ir tie aukščiausieji svečiai – mūsų kraštiečiai. Jiems įteikiama zanavykiška duona, karietose jie minios lydimi per miestelį iki šventovės vartų, išklusė parapijos klebono Sigito Matusevičiaus informaciją apie parapijos veiklą per 5 klebonavimo metus, o vėliau šv. Mišias aukoją Vilkaviškio vyskupas J. Žemaitis, pamokslą pasakė vysk. J. Preiškas. Jiems talkino vyskupo J. Žemaičio generalinis vikaras monsinjoras V. Bartuška, Sintautų parapijos klebonas prel. Maskeliūnas, Kudirkos Naumiesčio klebonas kan. D. Jasulaitis, įvairių parapijų svečiai kunigai iš Prienų, Alytaus, Marijampolės, Pilviškių. Per Mišias buvo teikiamas Sutvirtinimo Sakramentas.

Mišių metu parapijos klebonas S. Matusevičius padėkojo visiems rėmėjams, gyvenantiems Lietuvoje ir užsienyje, už materialinę paramą šventovei, priminė, kad Kristaus atsimainymo šventovės 200 metų sukakties minėjimu rūpinosi ir Šakių rajono meras V. Cikana. Paminklų apsaugos departamentas, melioracijos eksploatavimo valdyba, Griškabūdžio žemės ūkio bendrovė...

Daug gražių žodžių Griškabūdžio klebonui pasakė ir vysk. J. Žemaitis, Marijampolės apskritys viršininkas K. Jankauskas ir kt. Taigi sveikinimai, kalbos, gėlės, svečiam tautinės juostos su įrašais – kiek iškilmingumo! Po tų iškilmų koncertavo etnografiniai ansambliai, sukosi jaunimo ir pagyvenusių žmonių rateliai. Vėliau šventės svečiai, kultūros darbuotojai, gausus griškabūdiečių būrys susirinko į mokslinę konferenciją, kur klausėsi pranešimų apie Griškabūdžio parapiją, jos šventovę.

Tarp pranešėjų buvo Vilniaus universiteto docentė, istorijos mokslų daktarė A. Vasi-

liauskienė, apžvelgusi gana įdomią Griškabūdžio istoriją, kunigas salezietis Pr. Gavėnas papasakojo apie dviejų vienuolių saleziečių, kilusių iš šio krašto – kun. J. Baltašaičio ir kun. A. Skelčio veiklą, etnografas V. Baltrušaitis priminė miestelio pavadinimo kilmę ir tai, kas bus netrukus pasirodysiančioje knygoje apie Griškabūdį. Kalbėjo dar etnografas V. Lopeta, kultūros istorikas, Vilniaus zanavykų bendrijos pirmininkas A. Vaičiūnas.

Iš visų pasisakymų bei pranešimų ryškėjo Griškabūdžio istorija. Miestelis pirmą kartą paminėtas Sintautų parapijos metrikuose tarp 1697 ir 1706 m. 1742 m. Griškabūdyje buvo patatytas šventovė. Jos rėmėjai – Vilniaus vaivada ir Didž. Lietuvos kunigaikštystės etmonas kunigaikštis Mykolas Vyšniauskis ir jo žmona Teklė Radvilaitė. Tai buvo maža šventovė, todėl jau 1792 m. pradėta statyti didesnė. Ji pašventinta Vyrių vyskupo M. P. Karpavičiaus ir pavadinta Viešpaties atsimainymo vardu. Vietoj karo metu sugadintos varpinės dabartinę 1933 m. pastatė kun. J. Vaičiai, poeto P. Vaičiai brolis, Griškabūdyje klebonavęs 42 metus.

1971 m. atnaujintas šventovės vidus, o po to ji buvo palikta lyg ir likimo valiai, kol 1989 m. monsinjoras J. Žemaitis buvo konsekruotas vyskupu ir paskirtas Vilkaviškio vyskupijos apaštalinio administratoriumi. Jis ir paskyrė Griškabūdžio parapijos klebonu kun. S. Matusevičių, kurio dėka ši šventovė taip atjaunėjo.

Griškabūdžio parapija garsi dar ir tuo, kad iki 1940 m. išaugino 83 kunigus, 93 mokslo žmones ir 3 generolus. Šiandien kunigaiva 7 griškabūdiečiai dvasininkai, didžiujamės iš šios parapijos kilusiais dviem vyskupais – J. Preišku ir J. Žemaičiu.

Griškabūdžio kraštas Lietuvai davė daug ir kitų žavesiuolių. Kas nežino J. Jablonskio, A. Tatarės, J. Totoraičio, V. Gustainio, poeto A. Bernoto ir G. Iešmanto, prozininko P. Anskaičio, vertėjo A. Galgino, vargonininko J. Pranaičio, estrados žvaigždės O. Valiukevičiūtės!

Renginio metu iki vėlamos skambėjo dainos, muzika (koncertavo ne tik Griškabūdžio saviveiklininkai, bet ir respublikoje garsus ansamblis „Jonis“). Buvo galima įsigyti knygutę „Griškabūdžio bažnyčia“. Virš šventovės durų nuo senų senovės šviečia prasmingas užrašas „Namai mano namai maldos“. Jis ir ateičiai kvies visus į šią atnaujintą šventovę, teiks dvasiai peno, palaimintos ramybės.

Vyskupas ANTANAS VAIČIUS, pašventinęs a.a. PETRIUKO PERKUMO paminklą Darbėnuose. Kairėje - kun. PRANAS GAVĖNAS

Nuotr. A. Vitkausko

Balta lelėja Darbėnuose

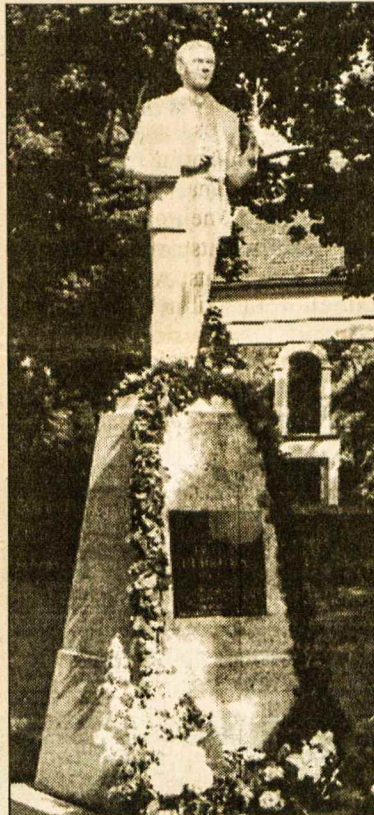
Jaunimi šventė, kurioje aidėjo vyskupo VAIČIAUS žodžiai sutvirtinamiesiems ir buvo pašventintas paminklas užsienio kraštuose garsėjančiam jaunui a.a. PETRIUKUI PERKUMUI. Drauge tai buvo ir atlidų diena, kurioje klebonas kun. JULIJONAS TAMASŠAUSKAS atšventė kunigystės 50 metų sukaktį

ANTANINA URMANAVIČIENĖ, Alytus

1997 m. birželio 29-ajai dienai nepagailejo saulės. Darbėnų šv. Petro ir Povilo šventovė Kretingos rajone negalėjo sutalpinti visų žmonių, atėjusių į atlidus.

Šventovės tyloje skambėjo prasmingi, pamokantys vyskupo A. Vaičiaus žodžiai, pasakyti pamokslu metu. Jis mokė tėvus mylėti savo vaikus, neatiduoti jų gatyvei. Skatino negirtuokliauti, nes geriančių tėvų vaikai patiria dides moralines kančias. Tikra nelaimė vaikams – gerianti motina. Vyskupas A. Vaičius paklausė: „Kas gi vyksta mūsų tėvyneje?“ Ir atsakė: „Žmogžudystės, girtavimas, begėdystės“.

Apgai-lestavo, kad radijas ir televizija neprisideda prie tautos, šeimos dorinimo. Sunkiais laikais, spaudos draudimo metais Motinos

Paminklas Italijoje mirusiam a.a. PETRIUKUI PERKUMUI Darbėnuose - jo gimtinėje

Nuotr. A. Perkumo

mokykloje prie ratelio vaikai buvo mokomi ne tik skaityti, bet ir būti dorais. Vyskupas kvietė susitelkti, išsaugoti šeimą, mylėti tėvynę Lietuvą, rūpintis jos ateitimi. Priminė, kad artėja prezidento rinkimai. Turint galimą ažuolą, ir „baravykėlius“ dairytis neverta. Ažuola, tvirtai stovėjusi pačiomis pavojingiausiomis valandomis Lietuvos priešakyje, raminusį atvykusius toms žvabromis naktims ginti parlamento ir besišildančius sušalusius rankas prie degančių laužų.

Šventoriuje didelis būrys gražiai pasipuošusių, gėles primenančių vaikų. Jiems garbusis vyskupas A. Vaičius suteikė Sutvirtinimo sakramentą.

Vyskupas nepagailejo gražių žodžių jubiliatui Darbėnų klebonui J. Tamašauskui, sulaukusiam 50 metų kunigystės. Apžvelgė jo nueitą kelią. Sunkiais sovietmečio laikais, kaip ir visa dvasininkija, patyręs daug sunkumų. Tačiau jokie okupantai pačiai nesutrukdė likti geru kunigu, besirūpinančiu savo parapijiečiais.

Po iškilmų šv. Mišių žmonės neskubėjo į namus – plačiu ratu apjuosė Petro Perkumo šalia šventovės pastatytą paminklą, kurį ir pašventino vyskupas A. Vaičius.

Gaila, Petro Perkumo asmenybė Lietuvoje nėra plačiai žinoma. Jo trumpas gyvenimas tik blykstelėjo, bet žvaigždutė neužgeso. Gimė jis 1916 m. balandžio 28 d. Kadagnų km., Kretingos raj. Lankė Darbėnų pradinę mokyklą. Tėvai buvo neturintys, bet vyresnį sūnų Antaną leido gimnazijon. Antanas tapo kunigu. Tėvai buvo giliai religingi, todėl tikėjimo tiesų išmokė ir vaikus. Petriukas taip pat pareiškė norą vykti Italijon pas saleziečius. Piemenaudamas užsidirbo pinigų kelionei. 1932 m. jis Italijon jau mokėsi misijinėje saleziečių mokykloje.

Tai kuo gi pasižymėjo šis jaunuolis? Kas jis? Į šiuos klausimus atsako Brazilijos Sao Paulo mokytoja Halina Mošinskienė: „Kuklus jaunuolis lietuvis Petras Perku-

mokyklos kiemą, kur dažnai žaisdavome kvadrata. Surikiuoti žygiovėme į šventovę. Vos tik direktorius pratarė keletą graudingų atsisveikinimo žodžių, dauguma graudžiai apsiverkėme. Jis sakė dabar vadinsias mus ne mokiniams, bet draugais. Po jo Mišių grįžome į mokyklą.

Berniukai visą laiką dainavo, o mergaitės liūdėjo, nes ir tos dainos buvo liūdinos. Mokytojai greitai vaikščiojo tai šen, tai ten, paskui vėl visi kieme surikiuoti grįžome į šventorių fotografuoti ir atgal į mokyklą. Eijome visi liūdni, nes tai paskutinė mūsų diena rikiuotėje – mokslo metų pabaiga, ir mūsų mokykla uždaroma dėl mažo mokinių skaičiaus. Mums, trečiokams, buvo belikę vieneri meteliai baigti šią vidurinę, ir to netekome. Suėjus į salę prasidėjo baigimo iškilmės. Buvo graudu, bet didinga.

Po iškilmų atidavinėjo diennynus. Kadangi mūsų klasės auklėtojas buvo išvažiavęs (mokytojas M. Kunis), tai diennynus mums atidavė direktorius kun. St. Kiškis. Jis paguodai aiškino, kad su juo teks pasimatyti, nes jis darbuosis Kaišiadorių vyskupijoje ilgesnį laiką, todėl sakė nei neatsisveikina. Tuo jis mus gražiai nuramino. Šiaip visą tą dieną praleidome liūdnei, ir vakaras buvo tamsus, nelinksmas. Rytą dieną irgi buvo liūdna. Susidėjė visus daiktus, atsisveikinę, su ašaromis išvažinėjome į namus. Namie nėra laiko daug liūdėti ir rašyti, nes reikia dirbti visokius ūkio darbus. Net su sapnavau, kad kalbėjomes su mokyklos draugėmis ir draugais.

Namie nėra laiko daug liūdėti ir rašyti, nes reikia dirbti visokius ūkio darbus. Net su sapnavau, kad kalbėjomes su mokyklos draugėmis ir draugais.

Trečiadienis, birželio 26

Merkinėje turgadienis. Tėveliai važiuo, tai ir aš su jais, nes labai jau buvau pasiilgusi moksldraugų. Susitikau Onutę Klimavičiūtę, Emiliją Mikalauskaitę ir kelis klases berniukus, pavaikšiojome, pasikalbėjome ir jau buvo laikas tėvams važiuoti namo. Tai ir aš nusiskubinau, kad nereiktų manęs laukti. Jaučiausi atsigaviniusi.

Šeštadienis, liepos 27

Jau prasidėjo vasaros darbai. Atėjus kur į kaimą nerastum vyresniųjų namie, vien tik vaikus ir senukus (kaip Krėvės „Bobulės varguose“). Mes irgi pradedom pjauti rugius. Kai kas apylinkėje jau pjauna dalgėmis, bet dauguma pjautuvais – mes irgi kupriname jais. Nors dar tik pradžia, bet aš jau labai pavargau. Ypač jaučiuosi pavargusi vakarui atėjus ir tada ilgiuosi Merkinės bei mokyklos. Šiandien pas mus dirbo kaimynė mergina, nes dar jų rugiai nesunokę. Kai bus laikas, mes jiems padėsime.

Vakare, parvažiavusi į namus iš tolimos Papaukos rugiapjūtės, senelė mįslingai klausė, ką aš jai duociau, nes norinti man kažką duoti. Sakiau – duosiu, ką turėsiu. Ji davė man lai-

Pripažįstamos nuosavybės teisės užsienio lietuviams

„Lietuvos aide“ buvo išspausdintas pranešimas apie naująjį įstatymą, liečiantį nuosavybės atgavimą ir užsienio lietuvius. Čia spausdiname „LA“ paskelbtą tuo klausimu teisininko Albino Raudonio paaiškinimą. RED.

Pagal naujojo Piliiečių nuosavybės teisių į šilkių nekilnojamojį turtą atkūrimo įstatymo antrąjį straipsnį nuosavybės teisės į šilkių nekilnojamojį turtą (žemę, miškus, vandens telkinius, ūkinės-komercinės paskirties pastatus bei jų priklausinius, taip pat į gyvenamuosius namus bei jų priklausinius) atkuriamos Lietuvos Respublikos piliiečiams, nepriklausomai nuo to, ar jie gyvena, ar negyvena Lietuvoje. Pagal ankstesnį įstatymą norint atsistatyti nuosavybės teisę į minėtą turtą buvo privalu nuolat gyventi Lietuvoje.

Užsienio lietuviai, pagal ankstesnį įstatymą negalėję atsiimti išlikusio nekilnojamojo turto dėl to, kad jie nuolat negyveno Lietuvoje, dabar tokia teisė turi. Prašymai dėl išlikusio nekilnojamojo turto atkūrimo pagal naująjį įstatymą Vyriausybės įgaliotai institucijai pateikiami iki 1997 m. gruodžio 31 d. Kartu su prašymu turi būti pateikiamas pilietybę patvirtinantis dokumentas ir pridėdami nuosavybės teisę bei giminytės ryšį su savininku patvirtinantys dokumentai.

Pažymėtina, kad naujasis įstatymas nustatė, jog atkuriamą nuosavybės teisę į 150 hektarų ploto žemę, įskaitant miškus ir vandens telkinius. Anksčiau buvo galima atsiimti žemės, miško bei vandens telkinį ne didesnę kaip 80 ha. Anksčiau nebuvo galima atsiimti daugiau kaip 5 ha vandens telkinio ir 25 ha miško. Dabar šios ribos yra išplėtos iki 150 ha. Tačiau atsiimant žemę, mišką bei vandens telkinį, bendra minėtų plotų suma neturi viršyti 150 ha.

Piliiečiai, kuriems nuosavybės teisę atkurta į mažesnę pagal ankstesnį įstatymą nustatytą plotą, pagal įstatymo 21 str. 2 d. per 3 mėn. nuo įstatymo įsigaliojimo dienos turi pateikti prašymus dėl likusios žemės, miško ar vandens telkinio atsiėmimo.

Atkreipiamas dėmesys ir į tai, jog nuosavybės teisės į gyvenamuosius namus, jų dalis, butus atkuriamos nepriklausomai nuo to, ar juose gyvena nuomininkai. Nuomininkams įstatymų leidėjai numatė papildomų garantijų. Pagal naujo įstatymo nuostatas savininkas neturės kompensuoti namo, buto ar ūkinės-komercinės paskirties pastato pagerinimo išlaidų. Šiuo metu sparčiai rengiamas Vyriausybės nutarimo projektas, kuriame šį tvarką bus dar išsamiau reglamentuota.

mas, miręs 1937 m., vos 20 metų amžiaus, šv. Jono Bosko sekėjas. Palaidotas Italijoje, toli nuo savo gimtinės žaliųjų lankų, kur vaikūtiškis ganė galvijus, kur motinos šilts glėbys sušildydavo sukerdėjusias kojytes... kur Apvaizdos palaimoje brenė gilaus tikėjimo grūdais ir tvirtas ryžtas įgyvendinti jaučiamą misininko pašaukimą sekant vyresniojo brolio Antano pėdomis“.

Mokytoja toliau sako: „Jo trumpas gyvenimas turėtų būti pavyzdžiu daugeliui šių dienų jaunuolių, ypač tiems, kurie pasimetę nesuranda gyvenimo prasmės ir dirbtinomis priemonėmis ieško užgniauzti savyje nerimą, užmerkę akis prieš skausmą, kurį neša kitiems, prieš daromą sau pačioms žalą“.

Apie Petriuką Perkumą lietuvių saleziečių leidinyje (tame pačiame ir mokytojos H. Mošinskienės mintys) kun. Pranas Gavėnas pasakoja, kad 1955 m. jam teko dalyvauti Brazilijoj tarptautiniame eucharistiniam kongrese. Vykdamas su pedagogikos profesorium Brazilijoj Sao Paulą, apsisporto nedideliame Lavrinhas miestelyje. Užėjęs į jaunų saleziečių gražią koplyčią, pamatė vitražė jaunuoio atvaizdą su užrašu: „Pedro Perkumas“. „Tai juk mūsų Pet-

riukas Perkumas“, apsidžiaugė Pr. Gavėnas. „Tikrai nesitiekėjau, kad tas žemaitukas bus įstengęs taip aukštai įkopti. Ir tai ne gimtuose Darbėnuose, o svetimoje – ir dar taip tolimoje – Brazilijos žemėje“ – stebėjosi Alytaus saleziečių kunigas.

Jo laukė kita staigmena. Sao Paule gavo mažą knygėlę „Pedro Perkumas“ su jauno vaikinio atvaizdu, su trimis šūkiiais: „tyra širdis“, „dosni dvasia“ ir „plieninė valia“. Tai mūsų jauno tautiečio, labai vertinto ir žavėjusio Italijos, Brazilijos žmones, gyvenimo programa.

Tai jam buvo šventinamas paminklas Darbėnuose. Turi kuo džiaugtis ir didžiulius ne tik žemaičiai, bet ir visa Lietuva.

O idėja pastatyti Petriukui paminklą jo gimtinėje gimė Alytuje. Kunigo saleziečio Pr. Gavėno noras išsipildė. Didžioji paminklo pastatymo darbų dalis teko atlikti Alfonsui Vitkauskui. Buvęs Lietuvos partizanas alytiškis Antanas Ambrulevičius, dirbdamas po 12 valandų per dieną, per 3 mėnesius sukūrė skulptūrą. Ir taip sugrįžo Petriukas Perkumas Lietuvon, savo gimtinėn, kviesdamas jaunimą gyventi tyra širdimi, dosnia dvasia, tvirta valia. Tai balta lelėja Darbėnuose.

mas ir mums dabar šiočia tokia pramoga, nes ateina ir pas mus valandėlė. Po atostogų, išvažiuojant, atėjo atsisveikinti. Gyre mūsų namo vidaus įrengimą, darželį, gėlyną ir vis įkalbinėjo mamytę, kad leistų mane toliau mokyti. Jis taip ilgisi savo tėviškos, likusios Vilnijoje, su tokia meile apie ją kalba. Iš čia dar žadėjo važiuoti pas brolių Vaclą ir Kauną keliom dienom, o paskui vėl tarnyba kažkur Rokiškyje.

Po rugiapjūtės, kiek pailsėję, skubiname pjauti vasarųjų, bet buvo jau lengviau. Jau ir nugara įprato ir dienos ne tokios karštos. Prisimaudome, kiek širdis trokšta, laisvalaikio, nors jo taip mažai. O tie pjovėjų giedojimai tokie gražūs, tokie ilgesingi. Jei kartais ir senelė išsižveždavo drauge, jos su dėdiene užtraukdavo sutartinę, kad yra ko paklausti. Kai išsitiesia, palaidžia dainą per laukų platumas – toks gražuolis. Žavingos tos sunkios rugiapjūtės sutartinės ir mielos dainininkės. Mamytės menkesnis balsas, bet senelė, dėdiene – užsiklausyk!

Vasarėlė baigiantis atėjo laikas ir tolimesniais mokslo žingsniais pasirūpinti – neliko nieko kito, kaip duoti prašymą į Alytaus gimnaziją, kad priimtų į IV klasę. O nuotolis net 30 kilometrų, tai jau ne Merkinė – 12. Tėvai pasiryžo leisti mane toliau mokyti, nors sunku su lietais, nors namie, be manęs, dar keturi jaunesni. (Pabaiga)

IŠ MOKINĖS DIENORAŠČIO

Mergaitės dienos mokykloje

O. B. AUDRONĖ

(Tėsinys iš praėjusio nr.)

Trečiadienis, gegužės 29

Šiandien – ekskursija į keletis tolimesnius miestus. Susirengėm viską iš vakaro. Onytė D. susidėjo savo maistą su Verute Ž., o aš likau viena. Marytė vis sakė nevažiuosianti, bet direktorius jos neatleido. Tad mudvi viską susidėjome į jos pintinę.

Atėjusios prie mokyklos jau radome autobusą stovintį. Trys mergaitės nuėjome parsinešti žalumynų autobusui papuošti. Pasirinkus trumpesnę kelią reikėjo kopti per tvorą ir eiti per daržą ar pievą. Dar nespėjom perkopti, savininkė pradėjo bartis, kad mandom jos žolę. Turėjom grįžti ir eiti aplink. Parsinešę žalumynų, papuošę autobusą ir netrukus išvažiavom. Važiuoti, ypač pradžioj, buvo labai linksma – visi dainavome.

Pirmiausia nuvažiuojame į Puniją. Miestelis atrodė labai suvargęs, nuskuręs, bet šventovė labai graži. Pirmiausia jon ir nuėjome. Pamatėme daug gražių paveikslų, statulų ir gražių vargonus. Radome ir vargonininką su klebonu. Klebonas jau senukas, prastai apsisaitęs, o vargonininkas jaunas, gražus,

energingas tamsiaplaukis, grakštus vyrukas, mokąs gražiai pasakoti. Iš šventovės nuėjome į piliakalnį, kur senovėje žuvo ugnyje Margiris su visais pilėnais, su visais apylinkės žmonėmis, nenorėdami pasiduoti priešiniams kryžiuočiams.

Iš Punios nuvažiuojame į Birštoną. Tada atrodė prastai, bet vėliau būna ten labai gražu: groja orkestras, daug žmonių atvažiuosiuji sveikatos ieškoti gydymosiuose šaltiniuose, vaikštinėja parko takais panemunėje. Ten daug ką pamatėme. Pavargėme, pasimaudėme ir išvažiavome į Prienus.

Birštone maudantis Marytė plaukė per Nemuną. Beplaukiant jau sutraukė koją, tai šaukėsi pagalbos. Visos labai išsigandome, ypač mokytoja Rinkevičienė, nes berniukai su mokytoju buvo toliau. Laimė, Marytė su pagalba išplaukė.

Prienuose pavaikšiojome, užėjome į šventovę, nuėjome į daryklą, kur savininkas pavaišino alumi. Iš Prienų važiuojame į Alytų, kur pabuvome visai trumpai: užėjome į dvi šventoves, pasimeldėme prie žuvosiojo laisvės kovose karininko Juozapavičiaus kapo (žuvo jis ant tilto) ir išvažiavome atgal į Merkinę. Parvažiuojame jau gana vėlai.

Penktadienis, birželio 14

Ekskursija į Ežeraičius. Sekančią dieną jau mokslo metų pabaiga. Ten nuėjė pailsome, nusiavėm batukus, kojines ir braidžiojom po vandenį. Paskui berniukai su mokytoju Rinkevičium, o mergaitės su mokytoja Rinkevičiene nuėjome maudyti į skirtingas vietas. Pasimaudžiusios nudžiuvom, pasišildėm, pagulėjome ir ėmėm žaisti. Dalinom žiedą. Kuri neatspėdavom „pas ką žiedas žydi“ tris kartus, tą tekdavo „apkalbėti“ visokiais žodžiais ir vardais. Pasitaikė tai ir mokytojai. Tai ją labai gražiai vadinome – geriausia mokytoja ir pan. Paskui žaidėme fantais. Sugrįžus berniukams su mokytoju, žaidėme kurį laiką ir ejo me ratelius su jais bendrai, o paskui keliavome atgal į Merkinę. Grįžę prie mokyklos sustojome ir skirstėmės į namus. Tą vakarą dar atėjo pas mus ir bendrabutį mokytoja Rinkevičienė paprašyti, kad rytoj nueitume baigimo iškilmėms papuošti mokyklos salės. Mielai pažadėjome.

Šeštadienis, birželio 15

Anksti nuėjome puošti mokyklos salės gėlėmis ir žalumynais, kuriuos vėl parsinešėme nuo Stangės upelio, prie piliakalnio. Papuošėme paveikslus, dirbų, stalų užtiesėme mokytojos Rinkevičienės staltiese ir puostatėm porą gražių gėlių puokščių. Baigisios puošimą suėjome į

LAISVOJE TĖVYNĖJE

STOVYKLA MOKYTOJAMS

Anykščių poilsio namuose "Šilėlis" šią vasarą buvo surengta dvi savaites trukusi stovykla mokytojams, dirbantiems Rytų šalių lietuviškose mokyklose. Poilsio ir tobulinimosi stovyklą suorganizavo Lietuvos regioninių problemų ir tautinių mažumų departamentas. Jon į Anykščius atvyko dešimt mokytojų ir šešiolika tremtinių tapusių lietuvių iš Rusijos, Ukrainos, Latvijos, Moldovos, Estijos ir Lenkijos.

NEBUS KUDIRKOS MUZIEJAUS

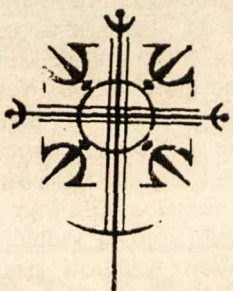
Vilkaviškio rajone gimusio Vinco Kudirkos (1858-1899) muziejų planavo įsteigti ir atidaryti Marijampolės vadovai, jam numatę tolimai V. Kudirkos gimnaitę Zitai Lenkutei-Ruočkuvienėi priklausiusį dviejų aukštų namą, turėjusį keturis erdvius butus. Ji, norėdama atgauti teises į tą namą, buvo pažadėjusi pakankamai vietos V. Kudirkos muziejui. Tapusi pilnateise atgauto namo savininke, Z. Ruočkuvienė pakeitė savo nuomonę. Dabar tame dideliame name ji planuoja įrengti patalpas didelei parduotuvei ir raštinę, iš jų tikėdamasi daugiau pelno nei iš tolumo savo gimnaitės Vinco Kudirkos muziejaus. Marijampolės burmistro pavaduotojas A. J. Grabauskas nusiskundžia, kad tokio didelio namo nuosavybės jie nebūtų, galėję pripažinti tik vienai Z. Ruočkuvienėi, jei ji nebūtų jų sugundžiusi pažadu didžiąją dalį patalpų atiduoti Vinco Kudirkos muziejui.

TRYŠ JŪRŲ KARININKAI

Švedijos jūrų karo akademijos baigimo diplomus parsivežę kaunietis Svajūnas Bandzevičius, klaipėdiečiai Darius Matužis ir Jonas Vyšniauskas. Jie, laimėję konkursą, Švedijoje buvo išsiųsti prieš trejus metus. Pirmaisiais metais teko mokytis švedų kalbos gyvenant švedų šeimoje, o sekantys dveji buvo skirti mokslui 1756 m. Karlskronoje įsteigto Švedijos jūrų karo akademijoj. Ten su jais mokėsi ir du latvių bei trys estų jaunuoliai. "Lietuvos ryto" atstovė Aušra Pilaitienė pranešė, kad Lietuvos prez. A. Brazauskas jiems suteikė jūrų leitenantų laipsnius. Lietuvos jūrų karininkų uniformas ir kardus jiems įteikė iškilmiškos Karlskronoje dalyvavęs komandoras Raimundas Baltuška, Lietuvos jūrų karinių pajėgų vadas. Geteburge jų laukė Lietuvos karo fregata "Žemaitis", dalyvaujanti tarptautiniuose manevruose "Cooperative Banners-97". Švedijos jūrų karo akademijoje šiuo metu studijuoja dar kiti trys Lietuvos jaunuoliai. Šeši mokytojai švedų kalbos.

NAUJA PASIMATYMO TĀKTIKA

Originalumu pasižymėjo Ričardo Vitkaus pranešimas iš Šiaulių "Lietuvos ryto" skaitytojams

"Dievas teikia mums meilę,
kad mylėtume tą, kurį
Jis mums duoda"

Lougheed's Limited
šeima ir tarnautojai

"Žmonės, kurie atjaucia kitus"

Sudbury

Ontario

apie paauglių išradimą meilės reikaluose. Nežinomas asmuo telefonu pranešė Gubernijos policijos nuovadai, kad Jovaro vidurinėje mokykloje yra padėtas pavojingas sprogmuo. Mokyklon atskubėję policininkai jo nesurado, bet pamokos buvo nutrauktos, moksleiviai ir mokytojai išsiųsti namo. Dabar šį nusikaltimą prisižino šešiolikmetis šiaulietis, lankantis statybininkų mokyklą Šiauliuose. Pasirodo, jis mylėjo penkiolikmetę merginą, besimokančią Jovaro vidurinės mokyklos IX klasėje. Jie neturėdavo progos susitikti. Meilė įveikia kliūtis. Mergina iš uždarytos Jovaro vidurinės mokyklos atskubėjo pasimatymam. Lieka tik vienas klausimas, kaip dabar naują problemą išspręsimysilejusio paauglio tėvai, kuriems teko padengti sūnaus padarytus nuostolius?

KALĖJIMAS UŽ ŠMEIŽTĄ

Buvęs rusiškosios vienybės "Jedinstvo" vadas Valerijus Ivanovas, pernai kalbėdamas Rusijos dūma vadinamame parlamente apie savo knygą "Lietuvos kalėjimas", viešai apšmeižė Lietuvos laisvę 1991 m. sausio kruvinąjį sekmadienį ginusių aukų atminimą. Pasak V. Ivanovo, sovietų kariuomenė tada ten nė vieno neužėdė. Lavonai turėjo būti iš kitur atvežti. Net ir Loreta Asanavičiūtė nebuvo sovietinio tanko sutriuškinta, tik mirė demonstruojančių lietuvių prispausta prie sienos. Dėl tokio begėdiško šmeižto bylą prieš V. Ivanovą pradėjo po sovietų tanko vikšrais žuvusios Loretos motina Stasė Asanavičienė bei kitų žuvusių lietuvių tėvai. Teisėjas Ričardas Piličiauskas, šią bylą sprendęs Vilniaus antrosios apylinkės teismo salėje, melagingai Lietuvoje gyvenanti Rusijos pilietė V. Ivanovą nuteisė kalėti vienerius metus griežtojo režimo pataisos darbų kolonijoje ir įsakė septyniems šią bylą pradėjusiems kaltintojams sumokėti po 10.000 litų už jų artimųjų apšmeižimą. Ši kartą buvęs "Jedinstvo" vadas Valerijus Ivanovas, turbūt visame pasaulyje labiausiai nenekenčiantis nepriklausomos Lietuvos, teisme buvo sumintas ir išvežtas kalėjiman pradėti bausmės.

DAR VIENA APELIACIJA

V. Ivanovas už antivalstybinę veiklą jau 1994 m. buvo nuteistas kalėti trejus metus ir šešis mėnesius. Tada bausmė buvo sumažinta septyniais mėnesiais. Šįkart V. Ivanovas laukė pusemės, kol įstatymas leis pradėti teisėjo R. Piličiausko nuosprendžio apeliaciją Vilniaus apygardos teisme. Geriausia išeitis iš tokios nesibaigiančios neapykantos Lietuvai labirintų būtų V. Ivanovo ištėrimas iš Lietuvos. Tai jau buvo bandyta prieš dvejus metus. Tačiau ji užtarė anuometinis vidaus reikalų ministeris R. Vaitiekūnas, nors dėl jo palankaus sprendimo V. Ivanovui tada atsistatydino migracijos departamento direktorius Č. Blažys. Buvusį "Jedinstvo" vadą V. Ivanovą, palankų tik sovietinio komunizmo palikuonims Maskvoje, reikėtų jiems ir sugrąžinti. Tai būtų galima padaryti, kai jis atliks bausmę Lietuvoje, arba specialiu nutarimu dabartinėje apeliacijos byloje. V. Kst.

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus
(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis

Tel 905 383-9026

154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

PĖDOS SPECIALISTAS

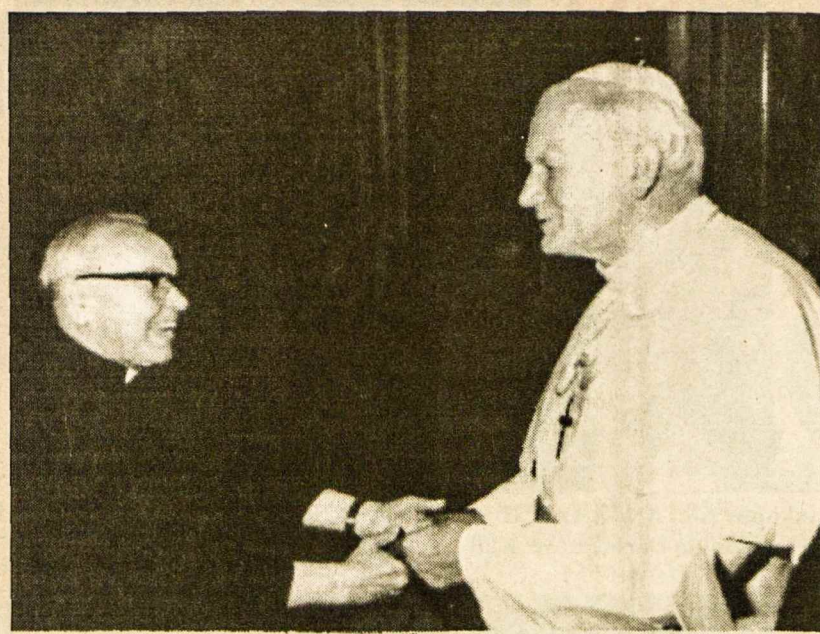
CHIROPDIST ROBERTAS NEKRAŠAS, M.D., D.C.H.

- KULNO SKAUSMAI
- PĖDOS SKAUSMAI
- PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- JAUGĖ NAGAI
- VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA

PRIMAME LIGONIUS TRIJOSE JUMS PATOGIOSE VIETOSE:

- ANCMASTER, 352 WILSON ST. E. TEL 648-9176
- HAMILTON, 609 UPPER JAMES ST. TEL 388-3541
- HAMILTON, 255 MAIN ST. W. TEL 523-7944

Šv. Tėvas JONAS-PAULIUS II sveikina kun. dr. JONĄ SAKEVIČIŲ, MIC, jo 80 metų sukakties proga

Daug metų - daug darbų

Britanijos Londono lietuvių parapijos klebonui kunigui dr. JONUI SAKEVIČIUI, MIC, - 90 metų amžiaus. Jo veikla šakojosi Lietuvoje, Italijoje, Britanijoje ir Amerikoje. Žymiausi jo veiklos pėdsakai - Britanijoje

STASYS KASPARAS, Londonas

Sukaktuvininkas gimė 1907 m. birželio 30 d. Lipniškių (dabar Balsupiai) kaime, Marijampolės valsčiuje ir apskrityje. Baigęs pradinę mokyklą 1919 m. įstojo į Marijampolės Rygiškių Jono gimnaziją, kurią baigė 1927 m. ir įstojo į teologijos-filosofijos fakultetą Vytauto Didžiojo universitete. Studijavo pedagogiką, filosofiją ir teologiją. Mokslus baigė 1933 m. Kunigų įšventintas 1932 m. Marijonų vienuolijon įstojo 1926 m. Sielovadinį darbą pradėjo Marijampolėje 1933 m. Pradžioje buvo vienuolijos vedėjo pagalbininku ir gimnazijos moksleivių prefektu, dėstė tikybą pradžios mokyklose, talkino "Šaltinio" redakcijoje, redagavo mėnesinį žurnalą "Šventųjų bendravimas", kurį laiką buvo marijonų spausdėtojas. 1937-1940 m. buvo gimnazijos kapelionu ir jos bendrabučio vedėju. 1940 m. išvyko iš Lietuvos. 1941 m. pradžioje iš Vokietijos atvyko į Romą ir pradėjo teologines studijas mokslo laipsniui gauti. Studijas baigė teologijos daktaro laipsniu. Po studijų talkino vietos marijonų vienuolynė, eidamas marijonų studentų prefektu ir ekonomo pareigas drauge padėdamas Vatikano radijo transliacijoms lietuvių kalba.

1946 m. gegužės mėnesį atvyko į Britanijos Londoną ir rugpjūčio pradžioje pradėjo eiti Šv. Kazimiero parapijos klebono pareigas. 1951 m. lapkričio mėn. buvo paskirtas marijonų vienuolijos generaliniu sekretorium Romoje ir vietinio vienuolyno vyresniu. 1957 m. išvyko į JAV. Pradžioje talkino sielovados darbuose, trumpai buvo marijonų naujokų vedėju, vėliau - Clarendon Hills namo vyresniu.

1962 m. vėl buvo pakviestas į Romą laikinai gen. sekretoriaus pareigoms. 1963 m. grįžo į JAV. Buvo paskirtas Šv. Kryžiaus ligoninės kapeliono pagalbininku ir dirbo penkerius metus, drauge redaguodamas savaitinį, vėliau dvisavaitinį leidinį "Kristaus Karaliaus laivas".

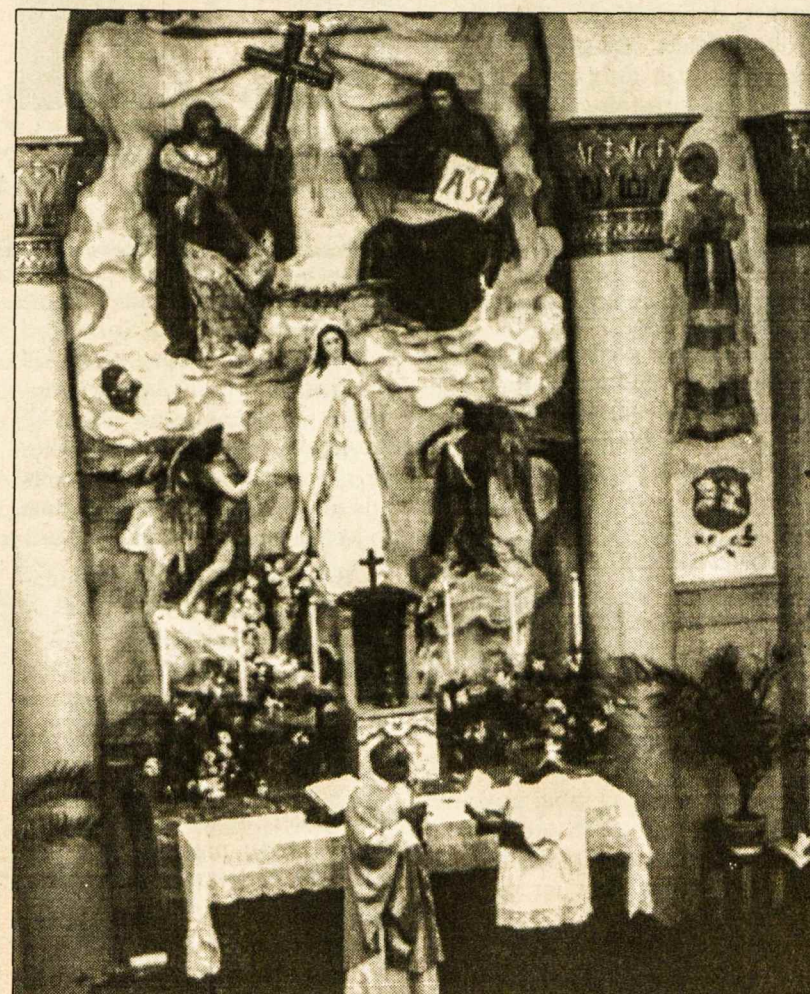
1969 m. kovo 20 d. atvyko į Londoną ir rugpjūčio mėn. pradėjo eiti klebono pareigas, kurias eina iki šiol. Pakaitomis su kun. Steponu Matuliu eina taip pat marijonų vyresniojo pareigas. Nuo 1986 m. yra D. Britanijos lietuvių katalikų sielovados koordinatorių. Londone 1946 m. drauge su parapijiečiais pradėjo rūpintis, kad lietuviai turėtų savo patalpą pobūviams, kurios neteko karo metu. Parapijiečiai parėmė sumanymą ir tokia patalpa buvo nupirktą (345A. Victoria Park Road, London, E. 9) Tai dabartinis sporto ir socialinis klubas.

Pradėjus atvykti iš Vokietijos naujiems ateiviams, reikėjo juos suburti. Buvo įsteigta D. B. lietuvių sąjunga. Kun. J. Sakevičius buvo vienas iš jos steigėjų. Iki išvykimo į Romą (1951 m. rudens) jis buvo ir šios sąjungos vicepirmininkas. Jo rūpesčiu šventovė įsigijo dviejų manualų vargonus. Jiems įtapti reikėjo paplatinti galeriją ir įrengti naujus patogesnius laiptus.

Šventovė buvo du kartu atnaujinta. Pirmą kartą tam darbu buvo pakviestas dail. Kazys Dargis, kuris lietuviškais motyvais papuošė šventovę. Dail. Jokūbas Dags padarė šv. Kazimiero statulą, kuriai buvo pritaikytas altorius. Dail. Vainauskas padarė medinį sietyną. Antą kartą atnaujinti šventovę buvo pakviestas specialistas, kuris padarė menišką medinį altorių.

Klebonijoje ir iš dalies šventovėje buvo įvestas centrinis šildymas, pertvarkytas elektros tinklas ir pritaikytas geresnis apšvietimas. 1974 m. prie šventovės pastatytas priestatas susirinkti žmonėms po pamaldų pasikalbėti ir pasivašinti. Tam reikėjo daug lėšų, kurios buvo sukelktos klebono rūpinosi.

Per tuos beveik 35 metus kun. J. Sakevičius rūpinosi Londono lietuvių katalikų ir visos bendruomenės veikla bei jos gerove. Be to, per lietuvišką parapiją jis atstovavo lietuvių bendruomenei angliškoje visuomenėje. 1997 m. Vasario 16-tosios proga Lietuvos prezidentas A. Brazauskas apdovanojo sukaktuvininką Gedimino ordinu.

Britanijos Londono lietuvių parapijos šventovės didysis altorius ir jos klebonas kun. dr. JONAS SAKEVIČIUS, MIC, pamaldų metu

Nuotr. J. Bulaičio

Hamilton, Ontario

VYSKUPO M. VALANČIAUS MOKYKLA ir liuanistiniai kursai pradeda savo mokslo metus rugsėjo 13, šeštadienį, Šv. Juozapo mokyklos patalpose (Locke ir Herkimer gatvių kampas). Kviečiame visus buvusius ir naujus mokinius atvykti į mokyklą. Taip pat kviečiame visus suaugusius, norinčius išmokti lietuvių kalbos, atvykti į planuojamą lietuviškai nekalbančių klase. Priname mokinius nuo 4 metų amžiaus. Registracija nuo 9.30 v.r. Pamokos nuo 10 v.r. iki 12 v. Platinės informacijos teirautis arba iš anksto registruotis pas Rūtą Kamaitę tel. (905) 529-5747. R.K.

Wasaga Beach, Ont.

PADĖKA

Gražus saulėtas liepos 26 d. rytas. Bet tamsūs debesys tolumoje pranašavo liūtį. Laimingai jis nuėjo pro šalį. Po pietų buvo staigmena. Sulaukiau daug mielių svečių, kurie suruošė mano naujoje vietoje įkurtuves.

Dėkoju kun. I. Gedvilai, pašventinusiame naują gyvenvietę ir už gražius žodžius. Ypatinga padėka rengėjoms V. Ulbinienėi, E. Tribinevičienėi, M. Vaitkieni ir visoms ponoms, dalyvavusioms ir prisidėjusioms paruošti gražų stalą ir skanius pyragus. Ačiū A. Vitkieni už gražius žodžius ir linkėjimus laimingai gyventi naujoje vietoje, dukrai Joanai, kuri priminė, jog keista daug vietų ir linkėjo šioje vietoje laimingai leisti dienas ilgiau.

Dėkoju Algiiui Trumpickui už menišką paruoštą didelį gražų sveikinimo laišką, kurį galėję matyti iš tolo ir kuris švies mano namelį, primins visus mano draugus. Dėkoju visai savo šeimai už gražias dovanas, visiems svečiams, atsilankiusiems į mano naują gyvenvietę.

Įkurtuvėse dalyvavo: V. A. Abromavičiai, B. Abromaitienė, A. Alšėnienė, S. J. Andriuliai, A. Babienė, O. A. Baltrūnai, J. Babrauskas, M. Bernotienė, J. A. Bačičiai, P. G. Breichmanai, P. N. Bridickai, B. Borisienė, K. Beržanskis, J. R. Dūdos, A. K. Deimontai, E. Budreckas, M. Gaiveliene, J. Gelazius, L. C. Javai, S. B. Ignatavičiai, J. Jonaitienė, B. Jonaitienė, D. Juodkiai, A. J. Lapavičiai, A. Kanapka, B. Kasperavičienė, H. S. Kancaičiai, E. V. Krikščiučiai, V. Kryžauskas, A. I. Kusinskai, M. Laurinavičienė, A. Masionienė, L. D. Mačikūnai, M. Noreikienė, U. Opanavičienė, I. P. Pakalkos, A. Pakarnienė, J. G. Petkevičiai, B. C. Pakštai, M. Pike, O. Senkuvienė, G. R. Stepulavičiai, B. I. Sriubiskiai, T. D. Tarydai, V. Tikuišis, E. Tribinevičienė, A. M. Trumpickai, A. V. Ulbinai, M. V. Vaitkai, M. Vaitonienė, A. I. Vaškevičiai, A. Vitkienė, J. A. Žemaičiai. Liko malonūs šio vakaro prisiminimai su Jumis kartu -

Magdalena Juozaitienė

• Ar jau parėmė Kanados lietuvių kultūros muziejų?

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Čikagos liuanistinė mokykla savo penkerių metų darbo sukaktį paminėjo šiemetinio pavasario gegužės 17 d. Prieš penkerius metus ji yra pakeitusi tris Čikagoje atskirai veikusias mokyklas - St. Dariaus ir St. Girėno, K. Donelaičio ir Čikagos aukštesniąją. Ji visą laiką tęsė tų trijų mokyklų pradėtą darbą, turėdama šešis pradinės mokyklos skyrius ir keturias aukštesniosios mokyklos klases. Šią mokyklą lanko ir nemažai dabartinių iš Lietuvos atvykusių šeimų vaikų. Finansiniais mokyklos reikalais rūpinosi tėvų komitetas. Ji taigpi susilaukė finansinės paramos iš Lietuvos fondo Čikagoje, JAV LB švietimo tarnybos.

Amerikos lietuvių Romos katalikų federacija (ALRFK) šiemet mini "Dainavos" stovyklavietės įsigijimo keturiasdešimtmetį. Pirmoji stovykla "Dainavoje" buvo surengta 1957 m., o dr. A. Damašis ir kun. A. Juška, įgalioti ALRFK valdybos, 1955 m. pasirašė pirmuosius 220 akrų žemės "Dainavos" stovyklavietei nupirkimo dokumentus. Jos taryba keturiasdešimtmečio sukaktį nori paminėti Detroite, Klivlande ir Čikagoje.

Gudija

Pelesos lietuvių šią vasarą paminėjo savo lietuviškos mokyklos penkerių metų sukaktį, iškilmes pasiekė buri svečių iš Lietuvos. Jie begli pasigenda dažnesnių svečių iš Lietuvos. Tačiau ir svečiavimasis, ir keitimasis svečiais nėra lengvas. Mat Vilnių ir Pelesą skiria 110 kilometrų, pasienio užkardos, trisdešimt JAV dolerių kainuojanti Gudijos viza ir šimtas metų istorinės neteisybės. Taip Laima Žiukienė-Lavaste yra pavadinusi nenormalų tik lietuviška sala tapusios Pelesos gyvenimą Gudijoje. Ešą pelesiškiams Lietuva ir vėl liko tik pažadėta žemė, kurion nebus lemta sugrįžti.

Pelesos lietuviams skaudu, kad jie negirdi ir nemato Lietuvos artėjantių jos seimo ar kitų rinkimų. Pas juos neatvažiuoja kandidatai iš Lietuvos ieškoti balsų. Juk jie neturi teisės balsuoti tuose rinkimuose, o jei ir turėtų, pora šimtų balsų nebūtų reikšminga. Rinkimuose yra svarbesnių vietų pačioje Lietuvoje, bet joms lietuviškoji Pelesos sala Gudijoje neturės įtakos.

Pelesos lietuvių džiaugsmas dėl lietuviškos mokyklos ir Šv. Lino šventovės nėra pilnas, kai nakčia ant naujos lietuvių mokyklos langų dažais gudiškai užrašoma, kad ji yra lenkiška mokykla. Lietuviškosios Šv. Lino šventovės parapijiečių sudaro lietuviai, lenkai ir gudai. Maldose skamba trys kalbos, o tarp jų yra ir neapykantos. Nelengva yra svarbesnių vietų pačioje Lietuvoje, bet joms lietuviškoji Pelesos sala Gudijoje neturės įtakos.

Lenkija

Dariaus ir Girėno žūtis vietą buvusiam Soldine šiemet apilankė kauniečių lietuvių jaunimo bendrija "Lituanica" ten atvykusieji specialiai suorganizuota ekskursija. Ekskursantai atvyko liepos 11 d. ir dvi dienas tvarkė paminklą bei jo aplinką. "Lituanica" bendrijos pirm. Gintauto Bukausko pranešimu, žuvusieji lakūnai buvo prisiminti truputį anksčiau - liepos 13 d. Mat ekskursantai, grįždami Kaunan, norėjo pamatyti ir kitą lietuviams nemažiau svarbią Žalgirio mūšio vietovę.

Punsko lietuvių birželio pabaigoje Lietuvos seimo pirm. Vytautą Landsbergį buvo pasikvietę į Punksą 400 metų sukakties minėjimą. Sukaktiai skirtas paminklinis akmuo buvo atidengtas prie Punkso savivaldybės pastato. Jame įvyko iškilminga Punkso valsčiaus tarybos sesija. Sukakties proga jo gyventojus linkmsimo iš Alytaus atvykęs cirkas, dainavo žymioji liaudies dainų atlikėja Veronika Povilionienė. Buvo surengtos parodos "Kovo vienuolik-tosios gimnazijai Punkske - 40 metų", "Suvalkių krašto lietuvių liaudies menas".

Dailiojo lietuviško žodžio konkursą gegužės 10 d. Krasnavo mokykloje surengė Lenkijos lietuvių draugija. Konkurse dalyvavo 73 mokiniai, suskirstyti į keturias grupes, turinčias po dvi klases. Pirmojoje grupėje konkursą laimėjo Klevų mokyklos antroklė Violeta Buračiauskaitė, antrojoje - Krasnagrūdės mokyklos ketvirtokė Jurgita Macukonytė, trečiojoje - Punkso mokyklos šeštokė Jolanta Malinauskaitė, ketvirtojoje - Punkso mokyklos aštuntokė Aurelija Grigenytė.

Australija

Sekminių dieną Adelaidės lietuvių parapijos ateitininkai išsirinko naują valdybą. Ją, pasiskirstę pareigomis, sudarė: pirm. Elena Varnienė, vicepirm. Vytas Janulis, sekr. Vinga Rupinskienė, išd. dr. Vita Barkauskaitė, ryšininkas su Lietuva Augustinas Kubilius ir renginių vadovė Nemira Masiulytė-Stapleton, pianistė.

ALB Melburno apylinkė gegužės 4 d. metiniam susirinkimui išsirinko naują valdybą. Ją, pasiskirstiusią pareigomis, sudarė pirm. Andrius Vaitiekūnas, vicepirm. Laima Rubas, sekr. Irena Vilksienė, išd. Algis Klimas ir narys dr. Kazys Zdanis. V. Kst.

Century 21
OFFORD REALTY LTD.
 Member Broker, 38 Hurontario St.,
 Collingwood, Ontario L9Y 2L6
 Pardauodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamus, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į
Angėlę Šalvaitę, B.A.,
 pirkimo ir pardavimo atstovę.
 Ji mielai jums patars.
 Darbo tel. 705 429-2121 ar
 705 445-5640
 namų tel. 705 429-6428

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose -

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais - nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais - nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais - nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais - nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos.

AKTYVAI PER 39 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:	PASKOLAS
kasd. pal. čekių sąsk. iki1.75%	Asmeninės nuo6.25%
santaukas2.25%	neklm. turto 1 m.5.60%
kasd. pal. taupymo sąsk.1.50%	

INDĖLIAI:	Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai. Nemokama narių gyvybės drauda pagal santauų dydį iki \$2,000. Be to, narių santaukus apdraustas TALKOS atsargos kapitalu 3 ml. dol. ir Kanados valdžios iki \$60,000 sumos draudimu
90 dienų indėlius2.50%	
180 dienų indėlius2.75%	
1 m. term. indėlius3.25%	
2 m. term. indėlius4.00%	
3 m. term. indėlius4.25%	
4 m. term. indėlius4.75%	
5 m. term. indėlius5.25%	
RRSP ir RRIF (Variable)2.50%	
1 m. ind.3.25%	
2 m. ind.4.00%	
3 m. ind.4.25%	
4 m. ind.4.75%	
5 m. ind.5.25%	

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"
MASTER CARD KREDITO KORTELE
INTERAC KORTELE

KESTAS

Sukursiu gražų paminklą pagal jūsų pageidavimus

Dailininkas Kęstutis Keparutis

Tel. FAX 905 540-1705

238 Emerald Street North,
Hamilton, Ontario L8L 5K8

FIRST PLACE PHARMACY

350 King St. E., Hamilton

540-8877

Viktoras Remesat,
BSc. Phm

□ 10% nuolaidos pensininkams (15% trečiadieniais)

□ Nemokamas vaistų pristatymas

□ Sveikatos priežiūros įrankiai

“Mylėk kaip save”

Gdytojos rūpestis ir laišškai tautiečiams, atliekantiems bausmes Lietuvos kalėjimuose bei kolonijose

KUN. K. J. AMBRASAS, SJ.
Montrealis

“Mylėk kaip save” – tai pirmoji mūsų literatūroje knyga, taip subtiliai ir krikščioniškai atskleidžianti visuomenės pasmerkųjų ir atstumtųjų, t.y. kalinių, vidinį pasaulį. Naujas, doras gyvenimas tegali prisidėti nuo jų apsisprendimo ir ryžto. Tačiau palaikyti tą vidinį atgimimą išėjus į laisvę vienam žmogui, be atramos į Dievą, vargu ar įmanoma... Palaiminti, neprarandantys vilties, – taip rašo šios knygos pratarėję Vilkaviškio vyskupijos Ganytojas Juozas Žemaitis, MIC.

Labai taktiškai ir tiksliai kiekvienam kaliniui, kurio laišškai spausdinami, autorė iš pradžių duoda psichologines charakteristikas, liudijančias jos pastabų žvilgsnį, gily, dąstinių veiklaus gyvenimo atžymių žmonių vidinio pasaulio pažinimą ir neretai drąsą nuomonę.

Skaitydamas laiškus Kęstučiui, Sigitui, Edvardui, Algiiui, Vidmantui, Virginijui ir kitiems, pastebėjau, kad ši knyga kur kas išsina už kalėjimo ribų. Ji liečia visus dabartinio socialinio, ekonominio, moralinio ir kitų sričių Lietuvos gyvenimo pagrindus, ypač šeimas, Bažnyčią, švietimą. Tatai vertas, turėtinai ant stalo praktiškas vadovėlis ne tik kaliniui, kalėjimo prižiūrėtojui, įstaigos ar įmonės direktoriui, pas kurį ateina paleistas iš kolonijos ar sunkaus režimo kalėjimo jaunuolis ieškoti darbo, bet ir kiekvienam. Juk mes visi – tiek tėvai, mokytojai, įstaigų ir įmonių vadovai, tiek ir eliniai tikintieji, ypač kunigai, kalti. Esame labai kalti, kad iki šiolie, o ir per tą 50 metų mažai arba ir visiškai nepagalvojome apie tą doriškai puolusį žmogų. Anksčiau nepajėgėme, o dabar nesugebėjome prieti, o “Tikėjimo žodžio”, sekmininkai ir kiti sektantai jau atsidūrė ne tik universitetinėse auditorijose, mokyklų salėse, bet ir kalėjimo kamerosse tai skaudus ir sunkus mūsų oficialiosios Katalikų Bendrijos praradimas. Žinoma, anksčiau mažai kas galėjome lankyti kalėjimus, kameras, karcerius, nešti siuntinius alkaniams ar bent laišką kaliniui, bet užtat dabar kiekvienas galime prisiminti juos siuntiniu, laišku.

Ne be reikalo parinkta knyga pavadinimas “Mylėk kaip save”. Taiklus, smingantis ir verčiantis susimąstyti. Skaitai ir negali nesiįjautinti, negali nesiirpinti, kokia dabar Lietuvos šeimų, vaikų, jaunimo ir auklėjimo padėtis Lietuvoje. Juk tikrovė kur kas labiau bado akis negu jos trupiniai, tik atšvaitai, patėkę skaitytojui. Ir tai, kas į čia pakliuvo, šie atviri faktai, be glaisto, be pagrazinimų papasakoti žmonių likimai – žiauri tiesa badyte bado akis. Rėkte rėkia taip, kaip kadaise A. Baranauko “Anykščių šilėje”: broliukai, gelbėkimės nuo bado, išganinga ranka, kuri kirvį išrado!

Taigi išganinga mintis, kuri kalėjimą atrado, kad apgintų nuo plėšikų, bet ji turėtų būti ir kitaip suprata: kas į tuos kalėjimus, kolonijas pakliūva, kodėl į juos pakliūva ir kas ten juos auklėja, kokie kolonijų viršininkai, auklėtojai ir sargai? Į kieno rankas atiduotas mūsų ateities tautos ir mūsų pačių likimas? Juk iš kalėjimų grįžę žmonės bus mūsų kaimynai, broliai, vyrai ir darbininkai. Tad kas ten jais dabar rūpinasi, kas juos prižiūri, auklėja, šiltą žodį pasako ir lopo jų sielos žaizdas? Ar bent kiek dėmesio, šilumos ir nuo savo stalo duonos jiems skiriame? Šeimų, auklėjimo, mokyklų ir šiuos reikalus tvarkančių įstaigų moralinė atsakomybė milžiniška. O jeigu tų įstaigų darbuotojai dar tebebroja per 50 metų išmoka ir net tuo pačiu smuiku ir tą pačią sovietinę melodiją, tai ar galima įsivaizduoti, ar galima suvokti, kaip kenčia nuteistasis ir kiekvienas Lietuvos žmogus!

Tiesiog stebiesi, iš kur sėmėsi gydytoja Birutė tiek jėgų ir pasiūkiojimo dvasios šitokiam pavojingam, rizikingam ir nepaprastose moralinės tvirtybės reikalingam darbui. Ji ir pati neslepia savo silpnumo ir savo dvejojų: “Kartais taip sunku

eiti į koloniją. Ten reikia specifinio pašaukimo, daug meilės ir ištvermės, širdis dažnai kraujuoja... Nesistebiu, kad nėra pakankamai dirbančių tarp jų: mūsų žmonės bijo. Bet... vardan nemirtingų sielų ir to gilaus skausmo, almančio daugelyje krūtininių, reikia ištiesti ranką, reikia, kad vilkas, paliestas meilės, taptų avinėliu”, – rašo gydytoja apie save vienam globojamajam (142), o savo dvasios sūnui nuosirdžiai ir drąsiai guodžia: “Tu užaugai atšiaurioje aplinkoje, dideliame varge... kai meilė Tave prakalbino, pravirko širdis, kuri vaikystėje, paauglystėje nepatyrė šeimos židinio šilumos... užaugai vėjų pagairėje, Tave plakė pelnyti ir nepelnyti gyvenimo smūgiai, prausė šalti lietūs, kapojo kruša. Tu kaip kūdikis ilgėjaisi užuojautos, gerumo, supratimo, pasitikėjimo” (47-48). Štai kokiais žodžiais kalba neveidmainiška, paprasta ir tikra krikščioniška meilė.

Nuo rūpestių ir įtampos pavargusi žilaplaukė gydytoja kalba, pasakoją ir palenkia, regis, neperauklėjamų ir sudiržusių nusikaltėlių, o iš tikrųjų nepaprastai gilių, dorų, jautrių ir protingų žmonių ledinės širdis, sutirpdo Dievo malone. Pasi-naudodama medicinos, filosofijos ir teologijos duomenimis, autorė įtikinančiai atskleidžia nuožmies sovietinės sistemos persunktas kalėjimo sąlygas, kur žmogus net ir nepriklausomybės laikais pavergiamas, malamas labiau negu mėsmaleje. Ji drąsiai gyvlenda sudėtingas psichologines nusikaltėlių dvasines painiavas, randa teologiškai pagrįstą, filosofiskai teisingą ir, krikščionybės akimis žiūrint, teisingą atsakymą bei patarimą.

Tai pavyzdys išsprusintiems profesoriams, nedrįstantiems pasigalynėti su sektantais atvirame pokalbyje. Tai pamoka pamokslininkams, kurie dažnai tik iš rašyto teksto tesugebame pasakyti miniai žodį. Iš tų paprastų gydytojos eilučių srūva galinga Tikėjimo tiesa, įtaiga, pasitikėjimas Dievu ir Švč. Mergelė Marija: “Nenusigąsk pasikartojančių nuopolių, – tai žmogiška, remkis dieviškąja Jėga, kuri Tau atvira. Mums reikia pažinti savąj neturtą – tokius, kokie esame, net ir su savo trūkumais, ribotumu. Visa mū-

sų viltis Jėzuje. Jis – mūsų Turtas ir Pilnatvė” (p.47).

Šios gydytojos išieities taškas – pats pirmas turi būti stiprus, kad kitą galėtum stiprinti. Pats pirmas turi būti švarus, kad galėtum iš kito širdies išplauti šiukšles. Pats pirmas turi būti sveikais, tyrai mąstantis, kad galėtum paveikti slaptąsias žmogaus ir dažnai nusikaltėlio slapčiausias pasąmonės kerteles.

“Aš noriu gyventi, noriu išlikti žmogui! To negalėjau padaryti be Dievo. Dabar aš jau patyriau Dievo meilę, malonę ir veikimą, todėl ir sunkiausiomis valandomis remsiuosi į Jį. Tik Jis gali pakeisti žmogų. Nenoriu prarasti ramybės ir gyvenimo... Su Dievu gyvendamas aš nevalkatausiu”, – rašo Vidmantas 21-erių metų jaunuolis, mąstantis, darantis išvadas, gyvenimo prasmės ieškąs žmogus. Tikrai ar vienas jis pajėgs padaryti? Reikia kitų rankos, paguodos žodžio, laiko ir dėmesio, neretai ir lito ar dolerio.

Gaila, kad dar iki šiol lietuviškose knygose niekur nėra nurodomi adresai, kur knygas galima užsisakyti. Nepažinomos jų kainos. Didžiulis, iki šiolie tiek metų dėl suprantamų sąlygų visiškai apleistas sielovados ir labdaros darbas Lietuvoje jau pajudėjo, bet tokio pobūdžio knygose ir katalikiškuose žurnaluose būtina spausdinti tokių bausmės kolonijų adresus, kur gali vaikai, pensininkai, jaunimas ir kiti supratingi jautrūs žmonės rašyti apleistiems, niekieno nežinomiems, savo vienvietėje ir nevilleje besikinkinanties kaliniams laiškus, siųsti siuntinius, švenčių dienomis pasveikinimus. Juk tokios po 5.000 egz. knygos būtų geriausia ir parankiausia informacija, tikra labdaringo darba tąsa, jei aiškiai matomoje vietoje būtų pridurtas toks sakiny: “Norintys susirašinėti, kokia nors religine knyga sušelpiti, maisto siunta pradžiuginti atliekančius bausmę, prašomi viską siųsti tokiu adresu:...”

Knyga “MYLĖK KAIP SAVE”. Gydytojos Birutės Žemaitės korespondencija su kaliniais (“Logos”, Vilnius, 1997) gyvenantys užsienyje gali užsisakyti: s. Loretą Paulavičiūtę, Šv. Mykolo 8-12, 2001 Vilnius, Lithuania. Kaina su persiuntimu – \$25 JAV.

Filme “Roseanna’s Grave” Marcello, nespėjęs nusikusti kunigas ir vaikai prašo nešokti iš šventovės bokšto norintį nusizudyti

Atsiūsta paminėti

LITHUANIA IN THE WORLD, vol. 5, nr. 3, 1997 m. Dvimėnesinis puošnus, iliustruotas žurnalas anglų kalba, 80 psl. ir viršeliai. Vyr. red. Stasys Kašauskas; leidžia Du Ka Ltd., T. Vrublevskio 6, 2600 Vilnius, spausdina Vilspa.

Kazimieras Barėnas “BRITANIJOS LIETUVIAI” 1974-1994”. Didžiosios Britanijos lietuvių sąjungos leidinys, Londonas 1997 m. Tai puošni albuminio formato, gausiai iliustruota 420 psl. knyga, kietais viršeliais su aplanku. Spausdina “Creative Print and Design (Wales)”. Eimutis Šova, pristatydama šį leidinį suredagavusi rašytoja K. Barėna, rašo, kad pastarasis jau prieš 21 metus buvo parašęs knygą apie D. Britanijos lietuvius. Nuo to laiko daug kas vėl buvė nuveikta. Naujasis leidinys kaip tik su ta veikla skaitytojus ir supažindina. Veikla, kaip ir visose bendruomenėse, visokeriopai įvairiaspalvė: įvykiai, pavardės, pasiekimai, nesėkmės, planai, bendri laimėjimai, atskirų vietovių, organizacijų, tautinio bei religinio gyvenimo atspindžiai. Tai didžiulis metraštis, pirmiausia reikšmingas kronikiniu įnašu, atskleidžiančiu vieną iš daugelio iše-

vijos gyvenimo tarpsnių. Leidėjo adresas: Lithuanian Association in Great Britain, 17 Freeland Rd., London W5 3HR, tel. 0181-896-0355. Knygos kaina su persiuntimu – \$35 (JAV).

Joseph Lenzenweger, Peter Stockmeier, Karl Amon, Rudolf Linnhobler, KATALIKŲ BAŽNYČIOS ISTORIJA. Pirmoji dalis. Vertė iš vokiečių kalbos Romualdas Grucė ir Giedrė Sodeikienė. Išleido “Katalikų pasaulis” (Dominikonų g. 6, 2001 Vilnius). A. Jakšto spaustuvė. 1996 m., 447 psl.

Elena Urbaitis, skulptūrų parodos “ŠVIŠIOS KONSTRUKTAP”, įvykusios 1997 m. gegužės 16 – birželio 29 šiuolaikinio meno centre, Vilniuje, leidinys. Tai albuminio formato 32 psl. puošni, aukštos spaudos kokybės programa. Išspausdinti būdingiausi dailininkės darbai, atstovaujantys jos originaliai technikai, kurioje vyrauja švišios, šešėlių ir formos santykiavimas. Prie programos pridėta E. Lubytės parodos darbu aptarime sakoma, kad “Urbaitis kūryba vėlei jungia išsivijus ir šiuolaikinės Lietuvos daile”...

Medžio skulptūra “Pasakorius” Raganų kalne Nidoje
Nuotr. R. S. Jonaitienės

FILMŲ PASAULYJE

“Rosanos kapas” – itališka humoreska

ALGIRDAS GUSTAITIS

Mažame Italijos miestelyje – laidotuvės. Puošnus karstas leidžiamas į duobę. Daug pasakutinių kartą atsiveikinančių. Atvažiavę cirko artistai pasigarsinimui pasirenka kapines virš laidotuvių. Aukštai ištempta viela laviruodamas, įsikandęs puokštę raudonų rožių, stumiasi pirmyn akrobatais. Iš jo burnos rožė po rožės krenta ant karsto. Sustova žvilgsniai aukštybėse. Kastonu vėrciama žemė gula ant karsto...

– Nusizudysiu, nusizudysiu! – mūriniam šventovės bokšte jaunuolis linkčioja, skerdčiojasi, šaukia. Iš laidotuvių žmonės bėga prie to bokšto. Ateina ir kunigas, būrelis suaugusių, vaikų. Ką sakyti, kaip sulaukyti norintį nusizudyti? Vėl šauksmas.

Pagrindinis artistas Marcello (Jean Reno), sudėjęs ant krūtinės rankas, prašo jaunuoli nešokti. Kalba ir kunigas: “Eik prie laiptų, pamažu lipk žemyn, pagelbėsim.

– Ar tikrai?
– Tikriausiai.

Aplinkiniai pritaria. Nuo varpinės lango pasitraukia jaunuolis. Ir tuojau krenta iš bokšto, žnekteli visu svoriu į kietą grindinį. Visi skuba prie žuvusiojo su Marceliu priekyje. Bet pamato, kad tai tik ištiškęs arbūzas. Pilvo vietoje – maišas su žolėmis. Nulipęs jaunuolis pagėdaus pažadų išpildymo.

Šioje vietoje baigiasi filmo įžanga. Gyvenimas nesustoja. Marcelis neturi laiko būti aludėje. Stengiasi miestelio žmones išsaugoti nuo mirties. Vakar vienam bemiršančiam davė savo kraujo, išgelbėjo. Šiandien antram reikia jo kraujo. Palauk, kas bus kai išbaigsi savo kraują? Greta guli ligonis, reikalingas naujų inkstų. Išdalinsi savo kūną, kas toliau? Keičia taktiką. Stabdo miestelyje greitai važiuojančius, kad neužsimuštų. Ligoninėje gydytojams neleidžia atjungti gyvybę palaikančio aparato. Artimieji prašo nekankinti, leisti ramiai numirti. Įjungiami, išjungiami elektriniai laidai. Nugali gydytojas – galutinai išjungia. Mirtinas ligonis atsikelia, džiaugsmingai sveikina tiek daug atėjusių atsisveikinti. Marcelio pareiga ir čia baigta.

Vienas pažįstamas tiek nusigeria, vos paeina, savo automobilį vairuodamas gali užsimušti. Marcelis jį veža namo, skubina. Girtasis iššoka, neužsimuša, tik pameta batą. Tamsi naktis. Eina ieškoti bato. Greitomis pastatytas automobilis pradeda riedėti žemyn ir, užmušia girtuoklį. Marcelis jo lavoną paslepia šaldytuve. Policija stebisi, kur galėjo dingti: rado tik vieną batą.

Marcelis nori įvykdyti savo sergančios žmonos paskutinį

prašymą: palaidoti ją miestelio kapinėse. Prašymas keblus, nes kapinėse yra tik tai trim mirusiem vietos. Viskas marmoru išmūryta, kapinių negalima pratęsti. Žmona gera, jis turi įvykdyti jos prašymą, o ji nemiršta, miršta kiti. Prie Marcelio gretinasi gražuolė Cecilija, (Polly Walker). Po jo žmonos mirties norėtų būti jo žmona. Bet Marcelis tvirtavali, palauks kaip doram dera. Vilkinant, prie Cecilijos prisigretina jaunesnis – advokatas.

Mirdamas minėtasis girtuoklis Rossi prašė Marcelį jį palaidoti parapijos kapinėse. Laiko šaldytuve, kad neužimtų kapinės vietos. Kitas draugas nori atkeršyti įžeidusiam. Nelaimėi, įžeidėjas jau miręs. Nepabėgs niekšas nuo manęs – jį kitame pasaulyje atrasiu! Nusišauna, kad greičiau atrastų jį kitame pasaulyje. Tai jau reikia slėpti du mirusius, o žmona Roseanna dar gyva...

Pabaiga nemažiau nuostabi. Filmas smagus stebėti, juokingas, staigmenos keistai spalvingos, įdomiai apjungtos, pilnos netikėtumų. Veiksmas keičiasi be tūpčiojimo banalybėje. Pagrindiniai artistai Marcello Beatto (Jean Reno), ir žmoną vaidiną Roseanna (Mercedes Ruehl) pagerbti akademiniiais žymenimis.

Filmo direktorius – anglas Paul Weiland. Redaktorius – Martin Walsh. Autorius – Saul Turteltaub. Režisieriai – Paul Trijbits, Alison Owen, Dario Poloni. Išleido “Spelling Films International”. Filmas pavadinimas “Roseanna’s Grave”.

Rugiagėlė

Anksti rytą prisikėlė
Jauna, melsva rugiagėlė
Ir pakilo virš rugių.

Nusiprausė rasa ryto,
Norėjo, kad kas pamatytų
Ją gražiausią iš visų.

Mergaitė ėjo ten linksma
Vainikėlį pindama –
Ji rugiagėlę pastebėjo.

Nuskynusi įpynę ją gražiai,
Gėlių vainiką išdėdžiai
Ant galvos jį užsidėjo.

Dabar verkė rugiagėlė,
Kad taip anksti prisikėlė,
Kad pražydo mėlyna...

Jos jaunystė paskubėjo,
Rugių lauke nužydėjo –
Amžius jos – tik viena diena.

R. Stepulaitis

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Dr. Kristinos Čėsnaitytės-Brazaitienės pedagoginiai laimėjimai džiaugiasi Melbourne lietuvių Australijoje. Ji, dirbusi dėstytoja Melbourne La Trobe universitete, šiais mokslo metais yra paskirta to universiteto germanistikos departamento vedėja.

XXVI-tąją metinę lietuvių fotografijos parodą Čikagoje rengia ten veikiantis “Budrio lietuvių foto archyvas”. Ji įvyks Jaunimo centre esančioje M. K. Čiurlionio galerijoje spalio 24 – lapkričio 2 d.d. Siemietinė paroda turi etnografinę “Amatų” temą, atspindinčią tradicinę liaudies veiklą. Tačiau parodoje bus laukiama ir tokių nuotraukų, kurios tik etnografinio žodžio samprata bus susietos su įvairiais žmogaus darbo aspektais. Jų stilius gali būti įvairus, pradedamas istorinėmis ir baigiamas eksperimentinėmis nuotraukomis. Parodos kataloge įjungtos nuotraukos apims ir etnografiją, ir tradicines amatų šventes, ir dabartinio miesto “amatus”. Kataloge bus atspausdinta bent po vieną kiekvieno parodos dalyvio nuotrauką. Visi vyresniųjų grupės dalyviai – profesionalai ir mėgėjai – bus traktuojami vienodai. Lygias teises parodoje turės spalvotos ir nespaltvotos nuotraukos.

Jaunesniųjų iki 18 metų ir pradedančių fotografų nuotraukų paroda bus surengta atskirai nuo vyresniųjų grupės. Kiekvienas dalyvis parodai galės pateikti ne daugiau kaip šešias nuotraukas. Jų dydis neribojamas, bet pagėdijama didesnio parodinio formato. Tuščioje nuotraukos pusėje reikia užrašyti jos pavadinimą, fotografo vardą ir pavardę, adresą ir telefono numerį. Gyvenantį JAV turi pridėti ir penkių dolerių dalyvio mokesį. Nuo šio mokesčio atleidžiami parodos dalyviai iš Lietuvos ir kitų valstybių. Visiems dalyviams nuotraukas iki š. m. spalio 1 d. reikia atsiųsti fotomenininkui Algimantui Keziui, 4317 S. Wisconsin Ave., Stickney, IL 60402, U.S.A. Parodai tinkamas nuotraukas išrinkti vertintojų komisija, o premijas paskirs patys parodos lankytojai, siūlydami jiems labiausiai patikusius šios parodos rodinis. Vyresniųjų grupės visų dalyvių, profesionalų ir mėgėjų, laukia trys premijos: pirmoji – 150 JAV dolerių, antroji – 100, trečioji – 50. Jaunesniųjų ir pradedančiųjų fotografų grupėje pirmoji premija yra 75 JAV doleriai, antroji – 50, trečioji – 25. Premijų ir visos konkursinės “Amatų” parodos mecenatas – Dr. Stasio Budrio fondas. Šios tradicinės jau dvidešimt šeštosios lietuvių fotografijos parodos premijos bus paskelbtos ir įteiktos lapkričio 8 d. Jaunimo centro kapinėse Čikagoje. Informacijos višais šios parodos klausimais galima gauti pas organizatorių fotomenininką Algimantą Kezį telefonu (708) 749-0888, faksu (708) 749-8804.

Lietuvis prof. Antanas Karužas, gimęs 1911 m. birželio 26 d. Novgorode, mirė 1997 m. sausio 16 d. Varšuvoje ir ten buvo palaidotas. Jo lietuvišką kilmę liudija jaunystės dienos, mokymasis Vytauto Didžiojo gimnazijoje Vilniuje, studijos Vilniaus universiteto filologijos fakultete, Vilniaus konservatorijoje baigta prof. S. Špinalskio fortepijono klasė, darbas Lietuvos radijone, koncertai Vilniuje ir Kaune. Nuo 1944 m. velionis gyveno Lenkijoje. Pradžioje dirbo Poznanės konservatorijoje prof. S. Špinalskio asistentu ir koncertmeisteriu Poznanės operos teatre. Nuo 1953 m. iki mirties savo gyvenimą susiejo su Varšuvos muzikos akademija, joje įsteigtu fonografijos skyriumi. Velionis buvo ne tik pedagogas pianistas, bet ir muzikinių įrašų režisierius, fonografijos estetikos kūrėjas. Editos Degutienės pranešimu “Lietuvos aide”, jam fonografija buvo ne tik technika, bet ir muzika. Sovietinamos Lietuvos enciklopedijoje minimas prof. A. Karužas Lietuvai skirtas palikimas: “Lietuvių liaudies dainų melodijos Vilniaus krašte: (1934) ir “Liaudies motyvai – mėsdiaga muzikai kurti” (1937). Velionies gėdėti liko žmona Irena Varšuvoje ir sesuo Angelė Lietuvoje. Lietuvoje liko ir daug velionui artimų bičiulių, ypač muzikų ir menininkų cilėse. Tarp jų yra ir muzikologas Vytautas Landsbergis, dabartinis seimo pirmininkas.

Kultūros rėmimo fondas 500 egzempliorių tiražu išleido knygą “Mažeikiai. Praeitais, dabartis ir perspektyvos”. Ji sudaryta iš ten įvykusio konferencijoj skaitytų pranešimų apie Mažeikių istoriją.

Šiaulių dramos teatre veiklos dvidešimtpenketį paminėjo Šiaulių pedagoginio instituto liaudiškos muzikos ansamblis “Saulė”, vadovaujamas Dariaus Daknio. Ansamblis išaugo iš smuikininko Algirdo Stulgio 1972 m. suorganizuotos įvairiais liaudiškos muzikos instrumentais grojusios kapeilos. Pirmuosius laurus ji nusikynė 1980 m. respublikinėje dainų šventėje, vertintųjų pripažinta geriausiaja šiame renginyje. Dabartiniam “Saulės” ansamblyje dainuoja, groja ir šoka apie 40 Šiaulių studentų, dėstytojų ir mokytojų. “Saulė” daug jos veiklą pripažįstančių laimėjimų dabar jau yra išsikovojęsi ne tik Lietuvoje, bet ir gastrolėse užsienyje. Šiuo metu “Saulės” ansambličiai ruošiasi gastrolėms pas JAV lietuvius.

Pirmasis vokiečių humanisto rašytojo Thomo Manno (1875-1955), Nobelio premijos laureato, festivalis, apimantis įvairias meno šakas, liepos 12-19 d.d. įvyko Nidoje. Mat jis prie jos yra turėjęs vasarnamį, kuriame praleido kelias vasaras, kai Vokietiją valdė naciai. Dabar vasarnamyje yra įsteigtas kuklus T. Manno muziejus ir jo kultūros centras. Pirmajame festivalyje sol. Skaidra Jančaitė su akompaniatorė Raminta Neverdauskaite atliko Lietuvoj dar negirdėtą rašytojo T. Manno amžininko kompozatoriaus Arnoldo Schonbergo vokalinę ciklą “Kabančių sodų knyga”. Neringos burmistro Stasio Mikelio vadovautan rašytojo T. Manno festivalin buvo įjungta ir fotomenininko Vyto Karaciejaus Kuršių nerijos spalvotų nuotraukų paroda “Smėlio legenda”. Įspūdingai skambėjo kopų slėnyje prie T. Manno kultūros centru tapusio vasarnamio atlikta G. F. Haendelio oratorija “Mesijas”. Humanisto T. Manno festivalį Kuršių nerijoje tikimasi paversti reguliariu metiniu vasaros renginiu, Baltijos šalių menininkų susitikimo vieta.

Akademikas prof. dr. Algirdas Žukauskas, Lietuvos mokslo akademijos viceprezidentas, gimęs 1923 m. vasario 2 d. Biržuose, žymaus agronomo Alfonso Žukausko šeimoje, atostogavęs savo sodyboje Molėtų rajone ir eidavęs miško keliu pas ūkininką nusipirkti pieno, žuvo partrenktas sutikto automobilio. Velionis buvo baiges dar 1947 m. Vytauto Didžiojo universiteto mechanikos fakultetą, išsilydęs mechaniko inžinieriaus šilumos specialybe. Jis vadovavo šiluminės fizikos tyrimams Lietuvos fizikinių techninių energetikos problemų institute, tapusiam įvairiausių centru Lietuvos mokslo akademijoje. Velionies palikimą sudaro daug mokslinių darbų, svarbių visam pasauliui. Akademikas prof. dr. A. Žukauskas buvo pašarvotas Lietuvos mokslų Akademijoje Vilniuje ir palaidotas Antakalnio kapinėse. Spaudoje pranešama, kad yra sumintas vilnietis automobilio vairuotojas Marius Kairys. Kaltu jis neprispajįsta, nors bandė skubiai pataisyti apdaužytą automobilį. Liudininkų policija neturi, nežino net kas tą automobilį vairavo. Pasak niekur nedirbančio savininko M. Kairio, automobilis buvo pavogtas ir toks sugrąžintas.

Pasaulio žydų bendruomenė susirūpino, kad Lietuva nepažeistų žydų religinių kanonų, sprendama Torų likimą. Vilniuje viešėjęs Jeruzalėje veikiantis Vilniaus žydų šventųjų vietų globos komiteto narys Štaija Epšteinas aiškino Baltiečių žinių agentūrai (BNS), kad žydų religinėmis knygomis laikomos Toros, apimančios Senojo Testamento pirmąsias penkias knygas, pagal žydų tautos religinius kanonus turi būti atnaujinamos, pašventinamos ir perduodamos sinagogoms. Pasak I. Epšteino, netinkamas naudoti Toras reikia palaidoti. Jo duomenimis, valstybinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje Vilniuje saugoma 371 Torų tikriausiai bus perduota Lietuvos žydų valstybiniam muziejui. Tai būtų būtų šventavystė. Mat šventųjų Torų negalima paversti muziejaus rodinu, nes jos yra pagrindinis judėjų tikybės kodeksas.

V. Kst.

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: 416 532-3400 ir 532-3414
FAX: 416 532-4816
Anapilyje telefonas: 905 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.45 v.r. iki 12.45 v.p.p. ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 62 milijonus dolerių

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.	2.25%
180-364 d. term. ind.	2.50%
1 metų term. indėlius	2.75%
2 metų term. indėlius	3.50%
3 metų term. indėlius	4.00%
4 metų term. indėlius	4.25%
5 metų term. indėlius	5.00%
1 metų GIC-mėn. palūk.	2.75%
1 metų GIC-mėn. palūk.	3.25%
2 metų GIC-mėn. palūk.	3.75%
3 metų GIC-mėn. palūk.	4.25%
4 metų GIC-mėn. palūk.	4.50%
5 metų GIC-mėn. palūk.	5.25%
RRSP, RRIF ir OHOSP	2.00%
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.	3.25%
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.	3.75%
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.	4.25%
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind.	4.50%
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind.	5.25%
Taupomąją sąskaitą	2.00%
Kasd. pal. taupymo sąsk.	2.00%
Kasd. pal. čekių sąsk. iki	2.00%
Amerikos dol. kasd. pal.	2.75%

IMA UŽ:

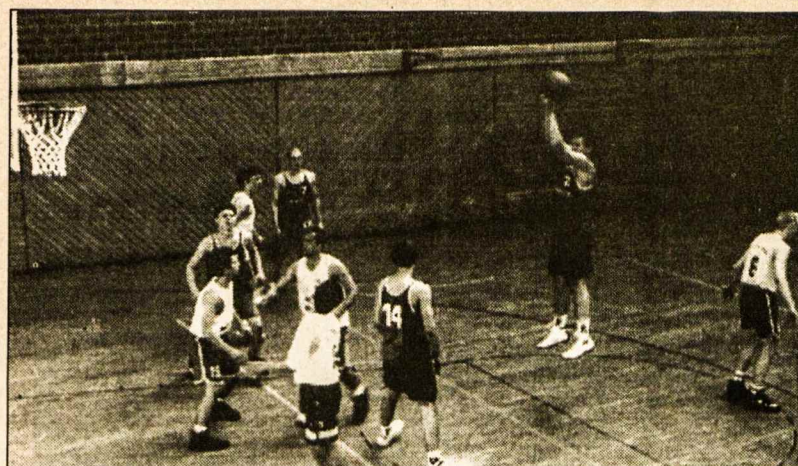
Asmeninės paskolas nuo	7.00%
Sutarties paskolas nuo	7.00%
Nekiln. turto paskolas: Su nekeičiamu nuosimčiu	
1 metų	5.10%
2 metų	5.90%
3 metų	6.40%
4 metų	6.75%
5 metų	6.95%
Su keičiamu nuosimčiu	
1, 2, 3 metų	4.95%

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki \$15,000 ir narių gyvybę iki \$2,000 už santaupas laikomas čekių ir taupymo sąskaitose.

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto vertės. Parduoame pinigines perlaides (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai "INTERAC" kortelė

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

Vasario 16 gimnazijos mokinių komanda, dalyvavusi dviejuose vokiečių suruoštuose krepšinio turnyruose ir abu kartus iškovojo pirmą vietą. Nuotruko – į krepšį taiko LIUDAS TĖVELAVIČIUS Ntr. M. Šmitienės

Toronto Prisiškėlimo parapijos "Aušros" berniukų B klasės antroji komanda, dalyvavusi ŠALFAS-gos jaunųjų krepšinio pirmenybėse Čikagoje 1997 m. gegužės 17-18 d.d. Nuotraukoje iš kairės: palydovas dr. Jonas E. Birgiolas, Jonas Birgiolas, jn., palydovas Algis Simonavičius, Darius Karka, Saulius Simonavičius, Romas Juknevičius, Paulius Goudie, Vytas Ruslys, Jonas Wilkinson. Nuotraukoje nėra trenerio Stepo Ignatavičiaus

SPORTAS

Geri atletai

Suomijoje įvyko lengvosios atletikos pirmenybės Suomijos ir Baltijos valstybių jaunimui (gimusiems 1980 m. ar vėliau). Lietuvos jaunimas iškovojo 6 pirmąsias vietas, 4 antrąsias ir 8 trečiąsias. Pirmas vietas laimėjo: R. Rakštys – rutulio stumime, D. Ratautas – 1,5 km kliūtiname bėgime, R. Dradauskaitė – 800 m. ir 1500 m. bėgimuose, E. Lenkevičius – suolyje į aukštį, V. Mauricas – 800 m. bėgime. V.S.

Veiklos žinios

Tarptautinė lengvosios atletikos federacija paskelbė geriausių pasaulio lengvatelečių dešimtukus. Disko metikų dešimtuokę pažymėti du lietuviai: V. Alekna 4-tas (66.18 m.) ir V. Kidyskas 6-tas (65.80 m.). Ieties metikas T. Pukštys (JAV) yra 7-tas (87.12 m.). R. Ramanauskaitė į ieties metikų dešimtuką nepateko. Jos geriausia šių metų pasiekė yra 65.46 m. ir liko 11-ta pasaulyje. Ji tik 4 cm. atsiliko nuo 10-oje vietoje esančios australietės J. Stone.

V. Alekna Šveicarijoje vykusiose tarptautinėse lengvosios atletikos varžybose disko metime laimėjo pirmą vietą. Jo pasiekė 67.70 m. Šiais metais yra antra pasaulyje. Australijos kalnuose vyko 6-

Dr. Gina J. Ginčauskaitė optometristė

1551 Bloor Street West, Toronto, Ont. M6P 1A5 (prie Lietuvių Namų)
Priima pacientus pagal susitarimą

Tel. 416 532-7115
Susitarus priima pacientus ir vakarais

2261 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6S 1N8
Visais namų pirkimo-pardavimo reikalais jus informuos ir maloniai patarnaus

NIJOLĖ B. BATES
tel. 416 763-5161
(24 val. pager)

DĖMESIO! Skubiai reikalingas 6-7 kambarių namas vakarų rajone. Moka grynais.

Kreiptis į

TEODORA STANULI

SĄŽINGAS IR GREITAS PATARNAVIMAS

RE/MAX West Realty Inc.

1678 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A9
(2 blokai į vakarus nuo Lietuvių namų)

tel. 416 769-1616 FAX 416 769-1524

Kolektyviškumas Humoreska

Na, ir keistuolė ta mano sodo kaimynė. Sodas – tai kolektyvinis, o ji visai nenori pripažinti kolektyvinio bendravimo.

Aš, tai galima sakyti, kolektyviai ir gimiau... Paskui kolektyvinis auklėjimas lopšelyje ir darželyje, kolektyvinis įrašymas į spalvukus ir pionierius... Man kolektyviškumą pats gyvenimas į kraują įrašė... O kaimynei, matyt, ne.

Štai, kad ir aną kartą... Ravime mudu darželį kiekvienas savame sode. Bet koks gali būti pavienis darbas? Tai aš ir sakau jai:

– Gal imkime talkinti vienas kitam? Pradžioje nuravėtume mano daržą, paskui – kiekvienas savo...

– Kvailių ieškai? – leptelėjo kaimynė.

Na, nenori – tai nenori. Nusiravėsiu ir vienas. Žinoma, dviese būtų smagiau.

Kai saulė pasiekė aukščiausią dangaus tašką, vėl bandau narplioti kolektyviškumo saitus.

– Gal, sakau, nors pietus kolektyviai pavalgome?

Ir, suteikdamas pirmenybę kaimynei, priduriu:

– Pradžioje suvalgytume tavo pietus, paskui – kiekvienas savo...

– Eik tu švilpt!... – mestelejo man kaimynė.

Še tau, kad nori... Niekaip jai neįtiksi... Iš karto matyti, kad jai svetimas kolektyviškumo jausmas... Individuali... Gal net apsigimusi kapitaliste?

Steponas Miltenis

Skautų veikla

• LSS Europos rajono leidinys "Budėkime" nr. 122, skirtas 50 metų sukaktuvinei stovyklai "Sodybos aidai" paminėti, skaitytos supažindina su skautavimu ir stovyklavimu Anglijoje. Sukaktuvinė stovykla įvyko 1997 m. liepos 26 – rugpjūčio 2 d. d. Lietuvių sodyboje, Headley Park. Vadovavo v.s. St. Vaitkevičius, talkinamas seserijos ir brolių vadovų-vių. Iš prie leidinio pridėtos stovyklos programos matyti, kad stovyklaudama įdomiai ir prasmingai. Inf.

• A. a. s. Bronius Žolpys, 80 m. amžiaus, mirė slaugos namuose, Toronto. Palaidotas rugpjūčio 28 d. Šv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje, Ont. Velionies atminimui vietoj gėlių Toronto skautams paremti aukoj: \$50 – A.V.D.E. Grybai; \$20 – F. Mockus, Červinskių šeima; \$15 – R. A. Tumpa; \$10 – A. Žolpys, L. V. Sendžikai. Aukotojams skautiškas aciu. F.M.

Neužmirškime spaudos

Išskelaujantiems į amžinybę kyla klausimas, kam palikti savo santaupas. Neužmirškime, kad tarp įvairių fondų, lietuviškų institucijų bei organizacijų yra jau 48 metų sulaukę "Tėviškės žiburiai" – plačios apimties savaitraštis. Rašydami savo testamentus, neužmirškite ir jo. Išskelauja tautiečiai ir anapus vienas po kito, o "Tėviškės žiburiai" lieka šviesti ir toliau. Mažėjant tautiečių skaičiui, jie reikalingi vis didesnės paramos, ypač nuolat kylant paruošimo ir spausdinimo išlaidoms. Testamentinis palikimas "Tėviškės žiburiams" bus prasminga parama ir visai lietuviškai veiklai. Adresas: "Tėviškės žiburiai", 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont., L5C 1T3, Canada. "TŽ" leidėjai

Queen Travel International Ltd

ALGIS MEDELIS

133 Roncevalles Ave., TORONTO, Ont. M6R 2L2 Tel. 416 531-4800

Oficiali Lietuvos avialinijos bilietų pardavimo agentūra Kanadoje

Kelionės į visus kraštus, visomis oro linijomis
Į Lietuvą: su AIR CANADA ir LAL – iš Toronto, Halifaxo, Otavos, Montrealio, Kalgario, Edmontono ir Vankuverio –

GARANTUOTAI GERIAUSIOS KAINOS

Iš Toronto, Montrealio, Otavos – su FINNAIR
Iš Toronto – su LUTHANSA, KLM, LOT
Skambinkite arba asmeniškai susitikite su manimi trečiadieniais tarp 11 val.ryto ir 6 val.vak. Queen Travel įstaigoje. ALGIS MEDELIS

MEDELIS CONSULTING

45 Forest Heights Str., Whitby, Ont. L1R 1T7
Tel. 1-905-666-9086 FAX 1-905-666-9183

ALGIS ar STEFA MEDELIAI

Visos paslaugos atskirai Jūsų gimines iš Lietuvos, arba Jums skendant į Lietuvą. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienius. PER 7 DARBO DIENAS JŪSŲ GIMINĖMS LIETUVOJE TIESIAI Į RANKAS PERDUODAM AMERIKETIŠKUS DOLERIUS. G A R A N T U O T A !

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS PARAMA

AKTYVAI per 106 milijonus dolerių

MOKA:

2.00% už 30-89 dienų term. indėlius	
2.25% už 90-179 dienų term. indėlius	
2.50% už 180-364 dienų term. indėlius	
2.75% už 1 m. term. indėlius	
3.50% už 2 m. term. indėlius	
4.00% už 3 m. term. indėlius	
4.25% už 4 m. term. indėlius	
5.00% už 5 m. term. indėlius	
2.75% už 1 m. GIC mėn. palūk.	
3.25% už 1 m. GIC invest. pažym.	
3.75% už 2 m. GIC invest. pažym.	
4.25% už 3 m. GIC invest. pažym.	
4.50% už 4 m. GIC invest. pažym.	
5.25% už 5 m. GIC invest. pažym.	
2.00% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)	
3.25% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.	
3.75% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.	
4.25% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.	
4.50% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.	
5.25% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.	
2.00% už OHOSP (variable rate)	
2.00% už taupymo sąsk. (gyv.draud.)	
2.00% kasd. pal. čekių sąsk. nuo 50.000	
3.75% už JAV dol. 1 m. GIC	
2.75% už JAV dol. kasd.pal. sąsk. (US dol. Sav. Acc.)	

IMA:

už asmenines paskolas nuo	7.00%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuosimčiu	
1 metų	5.25%
2 metų	5.90%
3 metų	6.40%
4 metų	6.75%
5 metų	6.95%
(fixed rate)	

su keičiamu nuosimčiu
1, 2 ar 3 metų.....4.95%

Asmenines paskolas duodame iki \$65,000 mortgičius iki 75% įkainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrielj mortgičiai.

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės elgoje

Nemokama narių gyvybės drauda (taupymo sąsk.) pagal santaupų dydį iki \$2,000.

Nemokamas čekių, sąskaitų, piniginių perlaides ir kelionės čekių (traveler's cheques) patarnavimas. Gaunama kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų. Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda (Credit Union Insurance Services). Persiunčiame pinigus (Wire transfer) į Lietuvą ir kitus kraštus.

KASOS VALANDOS

- Pirm., antr., ir trečiad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. – 8 v.v.
- Šeštadieniais nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.

SKYRIAI:

Lietuvių Namuose – 1573 Bloor St. W., Toronto ON M6P 1A6

Telefonas: 416 532-1149

Etobicoke – 2975 Bloor St. W., Toronto ON M8X 1C8

Telefonas: 416 207-9239

PRINTING
SPRINT
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus. Priimanos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave., Toronto Ont., M8V 1R3
Savininkas Jurgis Kuliešius

Knygų rėškla "SAMOGITIA" meniškai įraš knygas bei žurnalus
A. PLENYS
3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

Sutton GROUP
PAŽADU JUMS
24 valandų tarnybines paslaugas, greitą dėmesį, sąžiningumą, išsamią informaciją. Prašau skambinti šiaudien
tel. 416 236-6000
pirkimo ar pardavimo klausimais
sutton group – assurance realty inc. realtor
5415 Dundas St. West, Suite 300, Etobicoke, Ont. M9B 1B5

Į Lietuvą su Nordland Express

Siuntiniai laivu • Oro paštu

Pinigų perdavimas • Prekybiniai pervežimai

Nordland Express 1650 Bloor St. W., Toronto, Ontario, Canada M6P 4A8

Darbo valandos: Nuo pirmadienio iki penktadienio 9 v.r. iki 6 v.v.

Toronto 416 535-5000

Skyrius: North York 164 Willowdale Ave., North York, Ont. 416 222-4021

Hamilton Alfredas Zorkus 905 522-9966

London Jonas ir Marytė Narusevičiai 1055 Guildwood Blvd. 519 657-1751

Montreal Andrejs Vitols 105 56th Ave., Lachine 514 637-9102

Už Toronto ribų 1-800-561-3113

Kelionės į Lietuvą 1997!
 Kainos priklauso nuo oro linijos bei kelionės trukmės. **Telraukitės apie mūsų SUPER SAVING kainas.**
 Sutvarkome išskirtimus ir parūpiname draudimą
 Organizuojame grupines ir individualias keliones laivais
 Skambinti **Audronei** tel. 416 255-8473,
 Faksas 416 252-8854
 Re. #02556148 Division of Scandinavian Travel Centre

Prieš norėdami pirkti ar parduoti namus, kreipkitės į
RUBY REAL ESTATE LTD., Broker
 27 John St., City of York, Ontario M9N 1J4
Tel. (416) 249-RUBY(7829)
Profesinis nekilnojamos nuosavybės reikalų tvarkymas
 SKAMBINKITE:
Victor E. Rudinskas, Chief Broker,
 B.Eng., M. Eng., P.Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A.
 ARBA
Dr. Leona Rudinskas, Associate Broker
 Jūs galite sutaupyti už teisinį patarnavimą

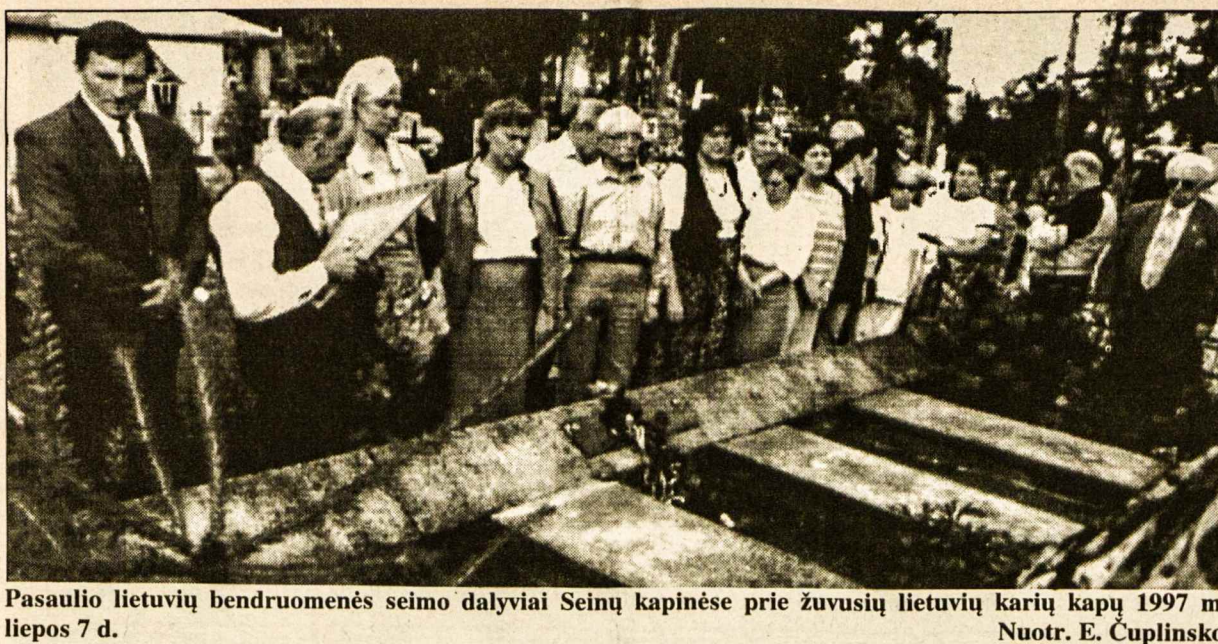
Dr. DAIVA NORKIENĖ
ŠEIMOS GYDYTOJA
 Mielai priima naujus pacientus
(416) 767-7725
 2150 Bloor Street West (prie Runnymede), Toronto, Ontario M6S 4V7, Suite 205 (pirmame aukšte)

Juozas (Joseph) NORKUS
 Re/max West [staigoje] ilgiausiai dirbantis agentas.
 - 25 metai namų remonto patirtimas.
 - Daugiau kaip 12 metų pardavimų-pirkimo patirtimas.
 - Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas
RE/MAX West Realty Inc.
 1678 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A9
 Skambinti bet kuriuo metu įstaigos tel. 416 769-1616, namų - 416 532-5893
 Nemokamas namų įvertinimas

Vilija Valiūskienė,
 diplomuota pianistė-pedagogė, priima mokinius nuo 4 m. amžiaus fortepijono, dainavimo, teorijos pamokoms. Taip pat ruošia konservatorijos egzaminams. Moko visomis savaitės dienomis, gali atvažiuoti į mokinio namus.
Tel. 416 531-1906
 Adresas: 12 Bartlett Ave (Bloor ir Dufferin), Toronto, Ont. M6H 3E6.
 Fax 531-1906

Astra Travel & Services Inc.
 1600 Bloor St. W., Toronto, (priešais Lietuvių Namus į vakarus) Ontario, Canada, M6P 1A7
TEL: 416 538-1748 FAX: 416 538-4390
LIETUVIŠKAS kelionių bluras
 ♦ Patarnaujame visais kelionių klausimais
 ♦ Ypatingai geros kainos visomis oro linijomis
 ♦ Nebrangūs ir patikimi draudimai
 ♦ Įdomūs maršrutai Lietuvoje
 ♦ Skubūs išskirtimai
 ♦ Dokumentų vertimas
 ♦ Pačios geriausios kainos atvykstantiems iš Lietuvos
 ♦ Nemokamas bilietų pristatymas į namus
 ♦ Toronto miesto ribose keleiviams, negalintiems apsilankyti mūsų įstaigoje, patarnaujame namuose
 ♦ Dažnai skraidančių dėmesiai - 14-tas bilietas nemokamai
 Rugpjūčio 9 dieną važiuokite su grupe, pagigintos kainos, skrydis be nakvynės, patogus persėdimas.
 Keliaudami per Astra Travel & Services Inc. kelionių agentūrą, padėsite Lietuvos našlaičiams. 5% pelno bus skiriama Lietuvos vaikų fondui ir našlaičių stovyklai "Saulutė" Palangoje.
 Garantuojame sąžiningą patarnavimą!

SMITH MONUMENT CO. LTD.
 (nuo 1919 metų)
 ▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
 ▲ Puošiamo lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
 ▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
 ▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.
Skambinti tel. 416 769-0674
 Adresas: 349 Weston Road (tarp Eglinton ir St. Clair), Toronto, Ontario M6N 3P7

Pasaulio lietuvių bendruomenės seimo dalyviai Seinų kapinėse prie žuvusių lietuvių karių kapų 1997 m. liepos 7 d. Nuotr. E. Čuplinsko

SKAITYTOJAI PASISAKO

PANEVŽIO GIMNAZIJA
 Gavau vieną Jūsų bandomą su laišku ir "Tėviškės žiburius", ir kitą - su laikraščiu išskarpomis bei labai vertinga knyga "Soviet Genocide in Lithuania". (...)
 Jūsų indėlis į Panevėžio gimnazijos istorijos muziejų labai didelis. Muziejaus lankytojai - mokytojai ir mokiniai labai domisi Jūsų atsiųstais "Kariais". Jau rašiau, kad juose radau labai daug medžiagos mūsų mokyklos istorijai. Mat labai daug buvusių gimnazijos auklėtinių ir mokytojų pasitraukė į Vakarus. Apie juos žinome labai mažai. O, skaitydami Jūsų "Karius" labai daug apie juos sužinojau ir galiu papildyti muziejų medžiaga apie juos. Nusiųstame "Dobilo žiede" radote aprašymą apie muziejaus veiklą. Kiek jėgos leidžia, noriu palikti savo darbo indėlį ateinančioms kartoms. Tegu žino, kokia buvo mokykla, kokia jos praeitis, kas joje mokėsi, kas joje mokė mokinius, vėliau tapusius Lietuvos patriotais, rašytojais, inžinieriais, mokytojais ir kitais gerais specialistais. Man labai smagu, kad šiam darbu pritariu, jį palaiko užsienyje gyvenantys buvę mokytojai, kaip Jūs, buvę mokiniai.

Iš Jūsų malonaus laiško jaučiu Jūsų nuotaiką, požiūrį į savo tėvynę Lietuvą, kurią teko palikti beveik prieš keturiasdešimt metų. Tiek laiko gyvendama ne tėvynėje Jūs ne tik nepamiršote gimtosios kalbos, bet ir išsaugojote meilę Lietuvai, gimtajam kraštui. Jaučiu pagarbą Jums už tai.

Su dideliu dėmesiu perverčiau "Tėviškės žiburių" atsiųstą numerį. Prieš kurį laiką buvau gavęs iš S. Janušonio vieną numerį, o po kurio laiko - laikraščio dalį su mano straipsniu "Atsiliepkite Panevėžio gimnazistai!" Pirmasis atsiliepė iš Europos, Prancūzijos dabartinio Vilniaus arkivyskupo Bačio tėvas, dirbęs diplomatu Prancūzijoje. Jis prizažėjo parašyti prisiminimus.

Prieš kelias dienas vėl gavau jo laišką, kuriame prisimena, kad pažado dar neįtesėjo, nes silpnoka sveikata, net ligoninėje buvęs.
 Perskaitęs "Tėviškės žiburius" matau, kuo gyvena Kanados lietuviai, kokie jų rūpesčiai, koks dėmesys Lietuvai. (...)

Neseniai pasirodė nauja knygelė apie Panevėžį - "Iš Panevėžio istorijos", kurią parašė buvusi ir mūsų gimnazijos mokytoja Ona Maksimaitienė. Prieškarinės Lietuvos mokiniai mokėsi iš jos parengto Lietuvos istorijos sieninio žemėlapis. O. Maksimaitienė dar sovietmečiu parašė plačią Panevėžio istoriją. Deja, jos tada nespausdino, nes labai daug buvo rašoma apie miesto praeitį. Vargšė tą savo darbą "laisvė", perrašinėjo, kol atėjo kovo 11. Norint dabar išleisti - vėl reikėjo pertaisyti. O jai jau 90 metų. Knygos išleidimas labai užsitęsė. Dėjome pinigų, kad tik sulauktume Panevėžio istorijos. Iš didelės, daugiau 800 puslapių knygos, liko tik truputį daugiau kaip 100. (...)

Didesnės knygos apie Panevėžį, jo istoriją iki šių dienų dar nėra. Nėra lygios už buvusio gimnazijos mokinio Juozo Masilionio redaguotą "Panevėžį", išleistą JAV 1963 metais. Ji iki šiol dar nepalenta. (...)

O mums, mokytojams, reikia dirbti sąžiningai, ugdyti naują kartą, kuri galėtų Lietuvą verstį nauju keliu. Ugdyti senųjų tradicijų dvasią, kad pajustų, kas mes esame, ko siekiame. Jūsų ir kitų mokinių atsiųsta medžiaga padeda mums tai parodyti.

V. Baliūnas,
 J. Balčikonio gimnazijos mokytojas, Panevėžys

Red. pastaba. Šis laiškas gautas iš buvusios Panevėžio gimnazijos mokytojos U. Opanavičienės, gyvenančios Kanadoje. Panaudota tiksliai laiško dalis, liečianti gimnaziją.

Kauno katalikių moterų surengtoje vasaros dienos stovykloje vaikams ir seneliams "Sveikas, seneli" prie Maltos ordino išlaikomų senelių namų Kaune. Nuotraukoje - puokščių konkursas

Royal Travels & Tours Inc.
GERIAUSIOS KAINOS Į VILNIŲ IR TOLIAU
Skambinkite
ROYAL TRAVELS & TOURS
416 237-1767
 FAX 416 237-9191

Kanados Lietuvių Fondas
Lithuanian Canadian Foundation
 1573 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

KL Fondo kapitalas daugiau kaip 2 milijonai dolerių yra neliečiamas. Palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai Kanadoje ir Lietuvoje.

Per 30 veiklos metų KLF paskyrė 1.3 milijonus dolerių lietuviškai kultūrai menui ir švietimui.

Testamentuose neužmirškite Kanados lietuvių fondo (Lithuanian-Canadian Foundation).

Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

PRIVATIZUOTI KRYŽIŲ KALNĄ?

Perskaičiau "Valstiečių laikraštį" straipsnį apie norą privatizuoti Kryžių kalną Lietuvoje. Mane ir visą mano šeimą, taip pat kaimynus sukrėtė tokia žinia. Jau praėjo keliolika metų nuo žiaurių dienų, kada mūsų vaikai (dabar moterys, vyrai), naktimis klampodami purvą, lyjant lietuvi, aplenkdami sustatytus sargybinius, nešė į tikėjimo tvirtovę - Kryžių kalną kryžius. Juos ten statė, meldėsi už mūsų Tėvynės ateitį, kad Dievas padarytų stebuklą ir išlaisvintų tautą nuo okupantų. Jie išmėdė šį stebuklą. Tėvynė laisva, tik mes esame dvaisios elgetos.

Bandė priešai tautos šventenybę sunaikinti, bet neįstengė. Šiandien atsirado žmonių, kuriems parūpo šią tautos tikėjimo tvirtovę privatizuoti ir iš šio "objekto" susižerti kišenėn atitinkamą sumelę.

Mieli sesės, broliai, sustabdykite šį sumanymą! Neleiskime atlikti dar vieno juodo darbo, kad pasaulis juoktųsi... Kryžių kalnas atsirado ne šiaip sau, ne kieno nors nurodymu iš aukščiau. Žmonės nešė, statė kryžius iš tikrųjų nelaimės ar šeima užpuolus negandoms. Jie prašė Dievo pagalbos.

Dabar mūsų Tėvynei išėjus į laisvės kelią, ją užpuolė begalės sektų. Ji vos spėja nuo jų apsiginti. Sektos visai stengiasi sujaukti tautos protą. Mūsų neišgąsdino ilgi sovietmečio metai, nepabūgome. Šaukio 13 tankų bei kulku ir šį kartą nenusileisime. Valdininkai pagaliau turi suprasti, kad jie tarnauja tautai, o ne tauta jiems.

M. Babonas, Garliava

TARIAME AČIŲ

Nuoširdžiai dėkojame Wasaga Beach lietuvių moterų būreliui ir Marijai Vaitkieniui už paaukotas 400 dolerių, p. Dalindai už paaukotas 60 dolerių, skirtus Panemunės varguolių maitinimui karštu maistu.

Jūsų, geradariai, dovanotų lėšų dėka mes galėjome ne tik pamaitinti varguolius, bet ir pradžiuoti dovanėlėmis bei skanėstais Kauno Maltos ordino Senelių namuose veikiančios vasaros stovyklos "Sveikas, seneli" vaikus ir senelius.

Visų varguolių vardu tariame tūkstantį kartų ačiū Jums, mūsų globėjai, už didelę meilę ir šilumą, kurią sklaidžiate Lietuvos žmonėms.

Jeigu kas nors norėtų paremti Kauno varguolius, primename mūsų adresą: Kurtinių g. 1a, LT-3016 Kaunas, Lithuania. Valiutinė sąskaita nr. 117070876 LVKB Kauno sk. kodas 260101568.

Aldona Krinickienė, Kauno Maltos ordino senelių namų direktorė - Kauno katalikių moterų draugijos pirmininkė

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID
 1586 Bloor Street West,
 Toronto, Ont. M6P 1A7
 (Prieš Lietuvių Namus)
Tel. 416 535-6252

Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

Turner & Porter
 LAIDOTUVIŲ NAMAI
 TORONTE
 ETOBICOKE
 ir
 MISSISSAUGOJE

PARDUODAMAS HIGH PARK
 rajone 2½ aukšto, 8 kambarių namas už \$215,000. Platesnę informaciją Jums suteiks
Gintautas Tumosa
TEL. 416 769-1616
 Nemokamas namų įvertinimas
RE/MAX West Realty Inc., REALTOR®
 1678 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A9

Registruota masažo terapeutė
Ramona Girdauskaitė, B.Sc., R.M.T.
 20 High Park Blvd., Toronto.
Gydymasis masažas ("Craniosacral Therapy")
 Priima pacientus pagal susitarimą
Telefonas 416 536-5437
 Su gydytojo nurodymu dauguma privačių sveikatos draudimo bendrovių (extended health care benefits) gydymą masažą padengia pilnai ar iš dalies.

Dantų gydytoja
Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.
 1553 Hurontario Street, (į pietus nuo QEW)
 Mississauga, Ontario L5G 3H7 **Tel.: 905 271-7171**
 Taip pat gydytoja priima pacientus ketvirtadieniais
 1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7
 (Priešais Lietuvių Namus)
Tel.: 416 530-1070

Dantų gydytojai
Dr. J. E. BIRGIOLAS, D.D.S.
Dr. S. DUBICKAS, D.D.S.
Dr. R. KARKA, D.D.S. M.S. Dip. Orth.
 (Orthodontist)
 2373 Bloor Street West **Telefonas**
 (Prie Jane St.) **416 763-5677**

Advokatas
VIKTORAS E. RUDINSKAS,
 B.Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A., P.Eng.
Tel. 416 240-0594
 27 John St., Second Floor
 Weston, Ontario M9N 1J4
 (arti Lawrence ir Weston Rd.)
 Lengvai pasiekiamas autobusu nr. 79 (Scarlett Road) nuo Runnymede požeminio stoties.

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.
PACE, JOHNSON
 2 Jane Street, Suite 500
 (Bloor ir Jane gatvių kampas)
 Toronto, Ontario M6S 4W3
Tel. 416 762-7393
Fax 416 762-0231

CMD INSURANCE SERVICES INC.
Dėl visų rūšių draudimo Jūs galite kreiptis į Walter Dresher (Drešerį), taip pat naujos automobilio ir namų draudimo reikalais; į Rimą Drešerienę kreiptis jau apdraustų automobilio ir namų reikalais ir į Ričardą Drešerį - dėl visų komercinių draudimų. 1945 Dundas St. E., Suite 215, Mississauga, Ontario, L4X 2T8
Tel. 905 624-4866, 1-800-665-3406
FAX 905 624-8238
CMD Insurance Services Inc.
Nekilnojamo turto ikainojimas - mortgicijų, mokesčių, turto ir kt. Kreiptis į Rick Drešerį tel. 416 233-3334
DRESHER Appraisal Ltd.
Nekilnojamas turtas. Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse. Kreiptis į Valterį ar Rick Drešerius
Tel. 416 233-3334
DRESHER Real Estate Ltd.

Patarnavimas - greitas ir tikslus!
V. DAUGINIS - telefonai 416 762-4232, 905 822-7376
 Lilija Pacevičienė - telefonai 416 762-4232, 519 853-3652
 * GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
 * GYVYBĖS * KOMERCINĖ *
DRAUDA - INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
 2 Jane Street, Suite 204 (kampas Jane ir Bloor), Toronto, Ont. M6S 4W3
416 762-4232 FAX 416 762-5588

TORONTONT

Anapilio žinios

– Palaidoti: rugpjūčio 26 a.a. Jonas Aklis, 72 m. amžiaus; rugpjūčio 28 a.a. Bronius Žolpys, 80 m. amžiaus.

– Montrealyje mirė mūsų gero parapijiečio Henriko Adomonio brolis a.a. Bronius, 83 m. amžiaus.

– Tuoktis ruošiasi Arūnas Vaičiūnas su Angela Capone.

– Gražiai praėjo Anapilio vaikų choro "Angeliukai" tėvų komiteto rengtoji II vaikų dainavimo stovykla Anapilio sodyboje. Dėkojame visiems prisidėjusiems prie šios stovyklos pasiekimo, ypač choro vadovei Nijolei Benotienėi.

– Rugšėjo 5 yra pirmasis mėnesio penktadienis. Tą dieną 7 v.v. bus Mišios, o po Mišių – Šventoji valanda prie ištatyto Švenčiausiojo.

– Lietuvos kankinių šventovės choras po vasaros atostogų pradės savo veiklą rugsėjo 7, sekmadienį, 10 v.r. repeticijų salėje ir giedos tą dieną per 11 v.r. Mišias. Choro vadovybė kviečia visus buvusius narius bei naujus asmenis jungtis chorui ir giesmėmis kuo iškilmingiau garbinti Dievą.

– Anapilio vaikų darželis po vasaros atostogų pradės veikti rugsėjo 8, pirmadienį, ir veiks kiekvieną ištisą darbo dieną nuo 7.30 v.r. iki 5.30 v.p.p. Vaikučiai gaus šiltesnių pietų. Bus poilsio valandėlė. Vaikučiai 2½-5 metų amžiaus priimami eilės tvarka. Registruotis galima Anapilio raštinėje tel. (905) 277-1270 arba pas Audrą Paulionytę tel. (416) 249-1305.

– Mišios rugsėjo 7, sekmadienį, 9.30 v.r. už a.a. Bernardą Petkevičių, 11 v.r. už parapiją. Wasagoje 11 v.r. už Hiršų šeimos mirusius.

Lietuvių Namų žinios

– Sekmadienio, rugpjūčio 31, popietėje dalyvavo 120 asmenų.

– LN valdybos posėdis – rugsėjo 11, ketvirtadienį, 7 v.v.

– "Lokio" svetainė iš savo lankytojų visuomet laukia naujų pasiūlymų bei pagėdavimų. Tam reikaliu galima pasinaudoti specialia dėžute.

– Aukos slaugos namams primamas Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti tieiogiai: Labdaros fondas, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

Sąjūdžiui "Caritas" Lietuvoje aukojko: \$50 – J. Staškevičius.

– "Angeliukų" chorui aukojko: \$100 – F. V. Mockai; \$50 – K. I. Paznėkai, J. Dzermeika, J. Rovas; \$25 – Z. Stravinskienė.

A. a. Julijos Liutkienės atminimui Linas ir Veronika Balašiai "Kovai su vėžio liga Lietuvoje" aukojko \$20. Už aukas visiems nuoširdžiai dėkoju. M.P.

A. a. Petriui Kripui mirus, užjausdami žmoną ir šeimą, Juozas ir Marytė Rybiai "Tėviškės žiburiams" aukojko \$25.

A. a. Petriui Kripui mirus, užjausdami žmoną ir šeimą, K. B. Žutautai "Tėviškės žiburiams" aukojko \$15.

A. a. Alberto Repšio atminimui, reikšdami užuojautą žmonai, šeimai ir giminėms, J. M. Rybiai "Tėviškės žiburiams" aukojko \$20.

A. a. Gedimino Rugienio atminimui, reikšdami užuojautą žmonai, šeimai ir giminėms, R. E. Kudirka, J. M. Rybiai "Tėviškės žiburiams" aukojko \$20.

NUO LAPKRIČIO 1 D. IŠNUOMOJAMAS butas Toronte, visiškai prie Jane-Bloor požeminės stoties, 12 butų pastate, pirmame aukšte – miegamasis, prausykla, virtuvė ir salonas. Atskiras garžas. \$650. Kreipkitės tel. 1-905-666-9086.

Lietuvių vaikai be lietuvių kalbos – nuostolis šeimai ir tautai.

Prisikėlimo parapijos žinios

– Toronto arkivyskupo A. Ambrozio laiškas katalikiškų mokyklų reikalui šį sekmadienį, rugsėjo 7, bus padėtas šventovėje, kad visi jį galėtų pasiimti. Šiuo nelengvu katalikiškoms mokykloms laiku, katalikai ir visi krikščionys turi parodyti, kad jie savo mokyklas vertina ir jomis rūpinasi.

– Šis penktadienis, rugsėjo 5, yra mėnesio pirmasis. Bus Šv. valanda 7 v.v. ir Mišios 7.30 v.v. Ligoniai ir seneliai lankomi namuose ir prieglaudose iš anksto susitarus.

– Pirmą mėnesio šeštadienį Gyvyto rožinio draugija renkasi šventovėje rožinio kalbėti 10.30 v.r. ir Mišioms 11 v.r.

– Rugpjūčio 28 d. palaidota a. a. Dominika Zimkevičienė, sulaukusi 100 m. amžiaus. Paliko sūnų Joną Zimkevičių su šeima ir vaikaitę Reginą Šileikienę su šeima.

– Šeimų Mišios bus rugsėjo 21 d. Per 10.15 v.r. Mišias giedos vaikų choras kartu su Lietuvos kankinių parapijos vaikų chorą "Angeliukai", kuriam vadovauja muz. N. Benotienė.

– Parapijos choras pradeda savo 45-tąjį darbo sezoną su repeticija rugsėjo 4 d., ketvirtadienį, 7 v.v. muzikos studijoje. Kviečiame naujus choristus įsijungti į parapijos chorą.

– "Volungė" Toronto lietuvių choras, vadovaujamas D. Viskontienės, giedos mūsų šventovėje rugsėjo 14 d. per 10.15 v.r. Mišias.

– Mažvydo Katekizmo 450 metų sukakties ekumeninis paminėjimas vyks mūsų šventovėje spalio 5 d., 4 v.p.p. Renginį planuoja KLB Toronto apylinkės valdybos sudarytas dvasiškų komitetas.

– Mišios rugsėjo 7, sekmadienį: 8.15 v.r. už parapijos ir pranciškonų geradarių; 9.15 v.r. už a.a. Mariją (P. Bui); 10.15 v.r. už a.a. Malviną Juzumienę – 2 metinės, už a.a. Justiną Hirsch ir a.a. Algį Strumilą; 11.30 v.r. už gyvus ir mirusius parapijiečius.

Vilniaus radijo užsieniui laidos nuo rugsėjo 7-tos dienos bus girdimos nauju 5910 kHz (50m) dažniu.

A. a. Broniaus Žolpio atminimui Viktoras Ruseckas ir šeima "Tėviškės žiburiams" aukojko \$40.

A. a. Marijai Kybartaitėi mirus, užjausdami seserį Reginą Kybartaitę, Leopoldas Plūras su šeima "Tėviškės žiburiams" aukojko \$50.

A. a. Paulinos Sičiūnienės atminimui, užjausdami sūnų Virginijaus ir Eugenijaus šeimas, Ramutė, Vytautas ir Danutė Petrušiai iš Franklin, Mich. (JAV) aukojko \$70 – "Kovai su vėžio liga Lietuvoje".

Danielius ir Aldona Bigauskai, West Hill, Ont., atsiuntė \$150 auką beglobių vaikų kaimui "Vaiko tėviškės namai" ir \$50 Sibiro tremtinių grįžimo fondui paremti. Nuosirdžiai dėkoja

KLK moterų dr.-jos centro valdyba

A. a. Gedimino Rugienio atminimui pagerbti laidotuvių metu surinktas aukas \$280 Sibiro tremtinių grįžimo fondui ir \$40 beglobių vaikų kaimui "Vaiko tėviškės namai" atsiuntė Juozas Vitas, Tillsonburg, Ont. Šeimai, aukotojams ir rinkėjui nuoširdžiai dėkoja

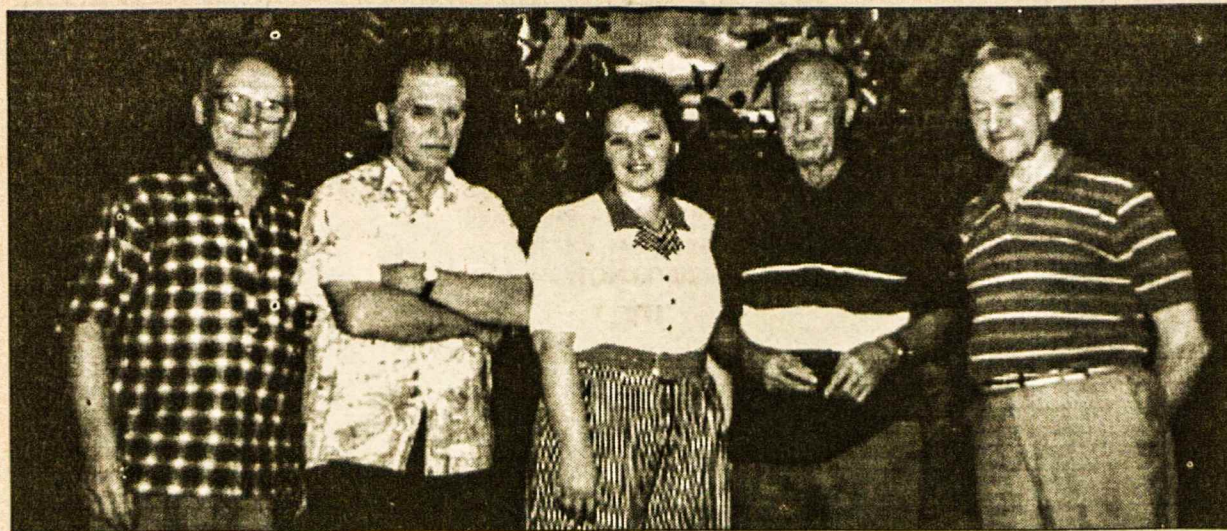
KLK moterų dr.-jos centro valdyba

A. a. Broniaus Žutauto atminimui pagerbti beglobių vaikų kaimui "Vaiko tėviškės namai" aukojko: \$30 – E. B. Kišonai; \$10 – O. J. Kirvačiai; \$5 – O. J. Dirmantai.

Tremtinių grįžimo fondui aukojko: \$10 – St. Bartusevičienė, V. Simkevičienė. Aukas rinko A. Sungailienė. Šeimai ir aukotojams nuoširdžiai dėkoja

KLK moterų dr.-jos centro valdyba

PARDUODU 40 akrų slypą, per kurį teka upelis. Teirautis tel. 1-905-344-7429.

Toronto Lietuvių Namų poilsio stovyklos vadovybė "Kretingos" stovyklavietėje Vasagoje. Iš kairės: E. Bartminas, B. Laučys, šeimininkė J. Stasiulevičienė, A. Sukauskas, komendantas Z. Revas Ntr. T. Stanulio

Toronto Maironio mokykla

ir Aukštesnieji lituanistiniai kursai

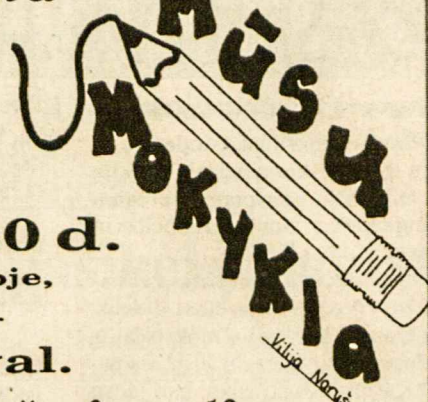
pradės pamokas

1997 m. rugsėjo 20 d.

"Our Lady of Peace" mokykloje,
70 Mattice, Etobicoke, Ont.

9.30 val. ryto – 12 val.

Naujų mokinių registracija 9 v. r. – 12 v.

SUVALKŲ KRAŠTO LIETUVIŲ IŠEIVIJOS SAMBŪRIS

maloniai kviečia į Punsco krašto lietuvaits,
Varšuvos dailės universiteto studentės

Alicijos Zimnickaitės

akvarelės ir batikos
parodą

**1997 m. rugsėjo 7, sekmadienį,
9 val. ryto – 2 val.p.p.**

Prisikėlimo parapijos parodų salėje
1021 College St., Torontas, Ont.

Gautas PLB bendraraštis nr. 31, kuriam pranešama, kad 1997 m. rugpjūčio 24 d. senoji valdyba pareigas perdavė naujai, išrinktai IX-tajame PLB seime Vilniuje. Senoji valdyba dėkoja visiems už moralinę ir materialinę paramą ir linki sėkmingo darbo. Prašoma visais reikalais kreiptis į naują PLB valdybą jos raštinės adresu – 14911 127th St., Lemont, IL, 60439, U.S.A. arba pirmininko adresu: Vytautas Kamantas, 1107 Pinewood Dr., N.W., Grand Rapids, MI 49544-7969, U.S.A. Pranešimą pasirašė buvęs PLB valdybos pirm. Br. Nainys. Inf.

"Tėviškės žiburių" redakcija pasiekė "The Hamilton Spectator" (1997. VIII. 28) laikraščio iškarpa, kurioje rašoma apie diplomatinį darbą dirbančią hamiltonietę Aleksandrą Bugailiškę-Fiegler. Ji nuo pat ankstyvos jaunystės domėjosi tarptautiniais klausimais, daug keliavusi, dirbusi Otavoje, Gvatemaloje, Afrikoje. Dabar esanti paskirta Kanados ambasadore Sirijoje.

Toronto "Gintaro" globėja Rita Karasiejiene šią vasarą buvo nuvykusi Lietuvon, kur dalyvavo dviejų savaitių tautinių šokių kursuose. Kursus suorganizavo Vilniaus lietuvių liaudies kultūros centras. Jie vyko choreografijos katedroje Klaipėdoje. Dalyvavo per 50 mokytojų iš visos Lietuvos.

Ryšium su tautinių šokių švente ateinančią vasarą Lietuvoje, Dainavos stovykloje įvyko kursai, kuriuose dalyvavo per 40 mokytojų iš JAV ir Kanados. Mokytojų buvo supažindinti su tautinių šokių nauju repertuaru ir šokių mokyklos metodika. Pranešimus padarė: L. Tautkuvienė, R. Karasiejiene, D. Dzikiene ir J. Karasiejus. Vienos savaitės kursas suurošė lietuvių tautinių šokių institutas, vadovaujamas pirm. D. Dzikiene. K.

"Vilniaus" rūmuose. "Sveiki, sugrįžę atgalios iš mūsų žemės Lietuvos". Taip pasveikino "Vilniaus" rūmų gyventojai sugrįžusius iš Lietuvos Genutę ir Alfonsą Žolpius. Jie viešėjo Lietuvoje tris savaites, aplankė gimines, susitikimo draugus. Alfonsas papasakojo apie jų kelionę. Po kalbų vyko vaišės, šaltieji užkandžiai ir kavutė su pyragais jaukioje salėje.

Birželio 30 d. mezgėjų būrelis suruošė "Metų laikus". Vaidmenis atliko: pavasario – P. Ivanauskienė, vasaros – O. Juodišienė, rudens – T. Kobelskienė, žiemos – L. Mačionienė, snieguolės – M. Railienė. Juokingą monologą "Seniau ir dabar" padeklamavo M. Railienė.

Valdybos iniciatyva buvo suruošta liepos 16 d. tradicinė gegužinė miesto parke ir rugpjūčio 7 d. išvyka į Orilijos teatrą. Ateityje numatoma daugiau parengimų, kad praskaidrintų pensininkų dienas.

P. Norušienė

Punia Construction Ltd.

NAMŲ REMONTO BENDROVĖ atlieka įvairiausias statybos-remonto darbus. Įvedame dujotiekius, oro ir vandens šildymo sistemas, atliekame visus elektros bei vandentiekio darbus, nusausiname rūsius, dengiame stogus ir t. t. Garantuojame gerą darbo kokybę. Skambinti Alvydai tel. 905 848-9628 416 609-5108 (pager).

Utenos alus buvo šią vasarą premijuotas "Cheers" žurnalo surengtame trijų dienų festivalyje Miami, FL. Dalyvavo aludariai iš viso pasaulio, pristatydami daugiau kaip 150 rūšių alus. Uteniškų alus buvo įvertintas bronzos medaliu. "Lithuanian Heritage" rašo, kad praitais metais firma "Utenos gėrimai" pardavė daugiau kaip 39 milijonus litrų alaus. Jo galima gauti ir kai kuriose JAV parduotuvėse. Inf.

Metinė "Tėviškės žiburių" prenumerata oro paštu – 115 dolerių visuose pasaulio kraštuose, įskaitant ir Lietuvą.

STATYBOS ir namų remonto darbus: dailidės, mūrininko, vonių įrengimo (plytelės), vidaus sienų, stogų dengimo ir dažymo atlieka Vitas tel. 416 767-7252.

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriojo laiku tel. 416 593-1687.

CANDLELIGHT CATERING Gaminamas maistas pokyliams, vestuvėms, mergvakariams, krikštynoms ir pusrūpiams. Parūpinam gėles. Skambinti tel. 416 622-9753 Jonai Bubulienė.

BANGA RENOVATIONS, namų remonto bei patalynų bendrovė, atlieka įvairius stalius, vidaus sienų (drywall), plytelių klojimą, dažymo darbus. Įrengia rūsius, vonios kambarius. Taiso smulkius vandentiekio bei elektros gedimus. Stato lauko verandas, tvorą. Garantuojame prieinamos kainos ir darbo kokybę. Skambinti Robertui Melkiui, tel. 416 760-7181.

LESEA KELIONIŲ AGENTŪRA siūlo dvasiškai gaivinančią kelionę. Išvyka į Izraelį lapkričio mėn. 10-19 d.d. 10 puikių dienų su patyriais vadovais Stephen Sumral ir John Avanzini tik \$1,895. Į tą kainą įskaitytas bilietas iš Čikagos O'Hare oro uosto, prabangūs viešbučiai ir angliškai kalbantys kelionės vadovai. Ekskursija Galilėjos jūroje. Užsiregistruoti per mane turėsite lietuviškai kalbantį vadovą. Jeruzalėje įvyks dvasinio gydymo konferencija, draugystės ir atsiviekinimo vakarinė. Registruoktės prieš rugpjūčio 29 d. telefonu 812 332-2784. Rama Alminauskas, P.O. Box 877, Bloomington, IN 47402 USA.

MONTREALQUE

Tautos šventė bus iškilmingai paminėta rugsėjo 7 d. Aušros Vartų šventovėje Mišiomis, užprašytomis Montrelio šaulių už žuvusius tautiečius Lietuvos nepriklausomybės kovose. Pamaldose šauliai dalyvauja su vėliavomis.

Nekaltai Pradėtosios Marijos vienuolijos seselės po metinių kolektyvų grįžo iš Putnamo. Seselė Janina kiek anksčiau, o dabar seselė Natalija pasiliko seselių centre. Montrealyje pasiliko seselė Judita ir ne taip seniai iš Lietuvos atvykusi seselė Pranutė.

Otavos lietuviai, susitarę su latviais ir estais, rugsėjo 13 d., šeštadienį, kviečia ir montrealiečius dalyvauti bendroje baltiečių gegužinėje. Vietovė yra parinkta vidurkelyje tarp Montrelio ir Otavos – apie pusantros valandos kelionės –

Tervetė, Rouge River krantuose, netoli Pointe au Chene. Numatytas dalyvauti prašomi iki rugsėjo 8 d. pranešti Arūnui Staškevičiui tel. 347-0583, kad rengėjai galėtų paruošti užtenkamai maisto.

Santuokos sakramentą Aušros Vartų šventovėje rugpjūčio 23 d. priėmė Viliutė Išganaitė ir Steponas Lukošius.

A. a. Alisa Makauskaitė, 11 m. amžiaus, po ilgos sunkios ligos mirė rugpjūčio 19 d. Po išpildingų pamaldų Aušros Vartų šventovėje palaidota rugpjūčio 22 d. Liūdi tėvai, dvi sesutės, seneliai, gausūs giminių ir klasės draugai.

A. a. Marijona Kriaučiūlienė, 89 m. amžiaus, mirė rugpjūčio 24 d. Rugpjūčio 27 d. palaidota Notre Dame des Neiges kapinėse. Liko duklė su šeima ir kiti artimieji. B.S.

Į Montrelio Aušros Vartų parapijos choro gegužinę 1997 m. liepos 19 d. atvežė šis autobusas. Iš k.: choro vadovas Antanas Mickus, Vilija Bulotienė su dukra Sofija, Vytas Murauskas ir Paulius Mickus

Nuotr. R. Bulotos

LITAS

Montrelio lietuvių kredito unija

1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8

Tel.: 766-5827

FAX: 766-1349

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

Namai – Automobilai – Prekyba – Atsakomybė
3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7
Tel. 514 722-3545 FAX 514 722-3546
JOANA ADAMONYTĖ, A.I.B. DONNA SVRAGA, A.I.B.
PETRAS ADAMONIS, C.I.B. Res. 514 256-5355
Greitas ir tikslus pataravimas. Pasiteiravimas nepareigoja apsidrausti.

KANADOS IVYKIAI

(Atkelta iš 1-mo psl.)

metais. Provincijų premjerai, susitikę metiniam pasitarime New Brunswick provincijoje rugpjūčio mėn., taip pat jam siūlė sumažinti nedarbo draudimo mokesčius bei didinti išmokas, užuot naudojusi likutį deficito sumažinimui. Dabar surinkama \$5 mln. daugiau iš nedarbo draudimo mokesčių negu išmokama.

Premjerų nuomone, deficitą sumažinti taipgi buvo įmanoma, nes buvo sumažinti "transfer payments" – federacinė parama provincijoms. 1995 m. jų suma siekė \$12.5 bln., o prieš tai – \$18 bln.

Ontario švietimo ministeris John Snobelen pranešė, kad nuo šių mokslo metų pradžios – rugsėjo 2 d. pradžios mokyklų mokytojai turės dėstyti pagal naują programą (curriculum), kurioje būtų sustiprintas mokinių skaitymo, rašymo ir matematikos lygis.

Ministerijos surengtuose vienos dienos kursuose susipažinti su nauja programa dalyvavo tik 2,000 iš 73,000 mokytojų. Ontario mokytojų federacija jau birželio mėnesį siūlė mokytojams boikotuoti kursus, remdami nusių nuomone, kad su tokiu plačiu programos pakeitimu neįmanoma susipažinti tik per vieną dieną. Mokytojai nesipriešina pačiam pakeitimui, tik jo įvykdymui per daug greitai tempu.

Ontario provincijos universitetų mokslapinių lygis iškilo 60% per pastaruosius 4 metus, 140% praėjusiam dešimtmetyje. Vidurkis bakalauro sikiavimams yra \$3,234 per metus. Tik Nova Scotia provincijoje studijuoti kainuoja daugiau – \$3,737. Pridėjus pragyvenimo bendrąbutyje ir kitų paslaugų išlaidas, Toronto universiteto studentui gali kainuoti nuo \$8,300 iki \$11,

000 per metus. Pigiausia yra studijuoti Kvebeke, kur \$1,700 metinis mokslapinių lygis yra užšaldytas, tačiau nekebekiečiams pridedama po \$40 už kiekvieną užskaitą.

Nors mokslo kainuoja daugiau, studentams sunkiau išdirbinti – jų nedarbo statistika yra tarp 30% ir 40%. O mokslo lygis krinta, nes provincija teikia vis mažiau paramos universitetams. Iš viso per praėjusius metus provincija davė 25% arba \$355 mln. mažiau.

Kvebeko įstatymo 101, prancūzų kalbos chartos, dvidešimtmetis buvo iškilmingai atšvęstas Montrealyje rugpjūčio pabaigoje. Tuo pačiu buvo paskelbtas vėjus, kuriuo stengiamasi įskiepyti kvebekiečiuose didesnę pasididžiavimą savo prancūzų kalba.

Šis įstatymas buvo vienas iš svarbiausių, bet ir labiausiai svarstomų Kanados istorijoje, o taip pat ir Kvebeko. Juo nustatyta, kad visi patarnavimai turi būti teikiami prancūzų kalba, imigrantų vaikai turi mokytis prancūzų mokyklose. Kanados aukščiausiasis teismas Kvebekui neleido visiškai išmesti angliškų reklamų, turėjo įstatyme daryti atitinkamus pakeitimus. Tačiau provincinė agentūra "Office de la langue française" tikrina, kad iškalbė ir skelbimuose angliški žodžiai nebūtų didesni kaip pusė prancūziškų raidžių dydžio. Premjero Lucien Bouchard valdymo laikotarpyje "nusižengimų" padaugėjo – 1993 m. buvo 1,000, pernai – 5,000, o šiemet gali būti daugiau kaip 6,000. RSJ

ATLIEKU stalius, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas). Skambinti Algijui tel. 905 272-8323. Page 416 715-4783.

Toronto "Vilniaus" rūmų gyventojos, suvaldinusios "Metų laikus". Iš kairės: P. Ivanauskienė, O. Juodišienė, P. Norušienė, T. Kobelskienė, L. Mačionienė, M. Railienė